

RADNIČNÍ ZPRAVODAJ

město Pardubice

číslo 9 | září 2025

- 2 O čem se mluví... o nejstarší zmínce o městě s historikem Františkem Šebkem
- 3 Okna pardubického divadla získají svou původní barevnost
- 4 Pardubice zvou veřejnost k projednání návrhu územního plánu
- 7 Rozšíření regulace zlepší parkování pro rezidenty v Pardubicích
- 9 Město hledá originální fotopoint pro kulturní a sportovní akce

Pardubice

O čem se mluví...

... o nejstarší zmínce o městě s historikem Františkem Šebkem

Naše město si letos připomíná 730 let od první písemné zmínky o Pardubicích. O více než sedm století nazpět se podíváme s historikem Františkem Šebkem, který s naší redakcí Radničního zpravodaje spolupracuje na oblíbeném seriálu Toulky historií Pardubic od listopadu roku 2005!

Co přesně víme o první písemné zmínce o Pardubicích z roku 1295?

První zmínka o Pardubicích se v dochovaných písemných pramenech objevuje v listině papeže Bonifáce VIII. z 15. prosince 1295, kterou papež bere v ochranu kláštery „kajícího řádu řeholních kanovníků augustiniánské řehole“ nebo, jak se jim říkalo podle později užívaného znamení na řádovém oděvu, křížovníci s červeným srdcem, a také od poloviny 16. stol. nepřesně označování krátce jako cyriakové. Papež v té listině stanovil některá základní řádová pravidla vnitřního chodu klášterů a potom také jmenuje všechny existující cyriacké kláštery. Bylo jich tehdy pět: jeden v Itálii - v Římě, tři v Čechách a dva v Polsku. V Čechách měli cyriakové klášter v Praze, v Pardubicích a Klášterci n. O. Později byl v Čechách založen ještě jejich klášter v Benátkách n. J. (1349), několik jich vzniklo v Polsku a zanikl

ten v Římě. Nebyl to tedy nějaký velký řád a neoplýval velkým majetkem.

Ví se něco o tom, jak se cyriakové ocitli právě v Pardubicích a jak to tu tehdy vypadalo?

Celý ten řád vznikl pod patronací papeže Alexandra IV. pravděpodobně v roce 1255 v Římě a hned rok poté, na podzim 1256, se jejich družina objevila v Praze, kam je pozval král Přemysl Otakar II. a postoupil jim místo pro úpravu kláštera při kostele sv. Kříže Většího - dnes je tam budova ZŠ v Dušní ulici na Starém Městě. Nechme stranou Přemyslovky plány na využití tohoto řádu, ale povězte si, že někdy mezi těmito daty, tedy koncem roku 1256 a rokem 1295, se objevili cyriakové v Pardubicích (a také v Klášterci nad Orlicí) a předpokládáme, že sem přišli z Prahy, byť to není rozhodující. Přesněji se to datovat nedá. Je ale pravda, že v listině Bonifáce VIII. se v prosinci 1295 píše, že v Pardubicích je klášter u kostela sv. Bartoloměje, má dva jím spravované kostely sv. Jiljí také v Pardubicích (v dnešních Pardubičkách) a sv. Václava na Chlumku (v dnešních Mikulovicích), patří mu nějaké „domy“, čemuž můžeme rozumět tak, že už tu stálo zděné, nejspíše aspoň částečně kamenné stavení konventu a klášter měl nějaké pozemky a louky. To znamená, že

v roce 1295 měl pardubický klášter za sebou kus historie. Jak dlouhou? Pár roků to určitě bylo - kdybychom uvažovali o větším počtu desítek let, už bych byl opatrný, byla by to čirá spekulace.

Kdo sem cyriaky přivedl?

Nevíme. Předně si musíme uvědomit, že cyriakové rozhodně nepřišli do nějaké pustiny. Pokud jde o samotné území dnešních Pardubic, podle dosavadních archeologických nálezů lze usuzovat, že tu historické osídlení existovalo již v první polovině 13. stol. a možná už na přelomu 12. a 13. stol. Nálezy jsou z okolí kostela sv. Jiljí v Pardubičkách, ale ze 13. stol. jsou doloženy také sídlištní objekty i z dnešního centra a dalších míst na katastru Pardubic. Cyriaky sem tedy přivedl a usadil je tu, tj. poskytl jim území a počáteční materiální a asi i finanční pomoc, nejspíše šlechtický majitel tohoto území a myslím si, že to musela být zároveň osoba, která měla blízko k panovníckému dvoru, asi i přímo k panovníkovi. Tedy někdo z vyšších kruhů nobility. Konkrétní osobu asi nikdy neodhalíme. V historické literatuře sice existují různé hypotézy, znám nejméně tři typy, ale mohlo to být jinak. Opakuji, že nevíme a jistotu nebudeme mít asi nikdy.

Pokud jde o klášter s kostelem sv. Bartoloměje, slyšela jsem, že měl být jinde a že byl v Pardubičkách, kde v 90. letech objevili archeologové jeho základy. Co si o tom myslíte?

Je to velice složitá problematika. Při rekonstrukci kostela sv. Bartoloměje v 90. letech se ukázalo, že byl postaven až na začátku 16. stol. Vilémem z Pernštejna. A jelikož tehdy našli archeologové v Pardubičkách, na loučce pár desítek metrů severozápadně od tamního kostela sv. Jiljí, základy kostela se hřbitovem kolem, zrodila se myšlenka, že tam objevili původní klášterní kostel sv. Bartoloměje a že po zániku kláštera za husitských válek Vilém z Pernštejna využil možnosti přenesení patrocinia sv. Bartoloměje na svůj nový kostel. Této přitažlivé

teorii ale podle mého názoru odporuje celá řada faktů a náznaků v pramenech. Patřím k těm historikům, kteří tvrdí, že to tak nebylo. Proti tomu někteří archeologové a pár historiků dál vytrvale stojí na svém. Osobně jsem o tom napsal v roce 2018 obsáhlou studii, která má 45 stran, a tam je to možno nastudovat. Podle mě byl v Pardubičkách objeven původní farní kostel sv. Jiljí, který byl z nějakých vážných důvodů opuštěn a znovu postaven na dnešním místě. Původní kostel sv. Bartoloměje, který zničili husité, stál podle mě někde v okolí pozdější pernstejnské stavby. Nasvědčovat tomu mohou i archeologické nálezy stop sídlištních objektů v prostoru okolí zvonice a u budovy Komerční banky. Shrnuto, potvrzeno: existují k dané věci rozporná mínění.

Vraťme se k první dochované zprávě o Pardubicích z roku 1295. Kde se ta listina dnes nachází?

Originál latinsky psané listiny se nedochoval, její obsah známe jen z pozdějších opisů. Nejstarší je ze samého začátku 16. stol. a je obsažen v listině papeže Julia II. z roku 1507. Ta se dochovala v polském Krakově, tam asi opis originálu z roku 1295 také patrně vznikl. Písař, který opisoval originál, některá slovíčka zapsal nepřesně. Např. zmíněné označení místa Chlumeck napísal jako Chlubinek. Druhý opis původního originálu listiny pochází až z konce 17. stol. Tím se dostáváme k další řadě problémů kolem počátků a nejstarších dějin Pardubic. Jedním z nich je, jak původně znělo toto místní jméno. V dochovaném opisu z r. 1507 je napsáno „Pordabii“, v opisu z konce 17. stol. je „Pordoby“. Písaři běžně jména různě komolili. Nemůžeme se tu pouštět do složitých podrobností a sledovat vznik a původní tvar toho jména ve všech dochovaných dokumentech, ale jenom si řekněme, že na přelomu 13. a 14. stol. jméno zdejší osady znělo „Pordubice“ a až někdy od konce 14. a během 15. stol. se postupně proměnilo na Pardubice.

730 let
od 1. písemné zmínky
o městě Pardubice

21. září 2025

kostel sv. Bartoloměje

9:00 slavnostní mše svatá spojená
s vysvěcením nového oltáře

14:00 – 17:00 otevření kostela pro veřejnost

14:30 První písemná sbírka o Pardubicích
přednáška historika Františka Šebka

16:00 chrámový koncert

Nový pískovcový oltář pro kostel svatého Bartoloměje v Pardubicích navrhl architekt Josef Pleskot společně s Norbertem Schmidtem. Monument váží 2,5 tuny a bude umístěn blíže do lodi kostela, aby se více přiblížil samotnému společenství věřících při mši. Součástí oltáře je i vzácná relikvie patrona kostela a města svatého Bartoloměje. V malé schránce je uchován nepatrný úlomek jeho lebky.

Park Na Špici se dočká vylepšení. V plánu je občerstvení, terasy i mola

Park Na Špici, přírodní a rekreační prostor v samotném srdci Pardubic, čeká v příštích letech další výrazná proměna. Zastupitelstvo města schválilo financování projektové dokumentace všech stupňů, která navazuje na územní studii zpracovanou odborem hlavního architekta. Cílem je obohatit park o nové možnos-

ti pro trávení volného času a ještě více posílit jeho oblíbenost u veřejnosti.

„Park Na Špici je nejen pro Pardubáky důležitým místem. Už před deseti lety prošel velkou proměnou a od té doby se stal jedním z nejoblíbenějších míst ve městě. Teď k tomu přidáváme další prvky, které tomuto prostoru přirozeně

sedí – mola u vody, občerstvení, celkově lepší zázemí,” říká primátor Jan Nadrchal. Sportovně relaxační park na soutoku řek Chrudimky a Labe slouží široké pardubické veřejnosti, ale i návštěvníkům města, především rodinám s dětmi a sportovcům všech generací, v létě se tu pořádá velmi atraktivní Sportovní park Pardubice. „Provoz parku ukázal potenciál oživení břehu Labe a možnosti vylepšení zázemí pro návštěvníky. Právě proto jsme nyní v rozpočtu schválili tři miliony korun na projektovou dokumentaci včetně inženýrské přípravy, která umožní rozjet první etapu další proměny. Plánované úpravy vycházejí z koncepce územní studie, která respektuje přírodní charakter území, zachovává kontakt s řekou a přirozeně doplňuje park o funkční prvky. V centrální části parku směrem k břehu Labe vznikne nový objekt typu bistra s občerstvením a krytou terasou poblíž hlavní promenády, postavíme tři nová mola a dvě schodiště k Labi. Po deseti letech počítáme také s úpravou stávajícího multifunkční-

ho hřiště s méně smekavým povrchem, přibudou nové cesty, veřejné osvětlení v některých částech se solárním pohonem a městský mobiliář – tedy lavičky, stojany, odpadkové koše a další drobné prvky. Počítáme i s novou výsadbou a napojením na vodovod, zkapacitněním kanalizace a elektrické sítě,” shrnuje 1. náměstek primátora Jakub Rychtecký, který má na starosti rozpočet a oblast sportu. Hrubé odhadované náklady dle propočtu objemu prací a ploch vycházející ze studie jsou odhadnuty na přibližně 31 milionů korun s tím, že přesnější číslo vyplyne z kompletní projektové dokumentace.

Na přípravě projektu město spolupracuje s řadou partnerů. Povodím Labe, které bude konzultovat návrh schodiště, mol a teras, Správou městského osvětlení nebo společností Vodovody a kanalizace Pardubice, jež řeší kapacitu kanalizačního řádu. Důležitá bude i koordinace s Úřadem městského obvodu Pardubice I a s Agenturou ochrany přírody a krajiny.

Letiště čeká nový gate, gastro zóna i přestěhování vedení

Rekonstrukce civilní části pardubického letiště, kterou zajišťuje provozovatel – společnost EAST BOHEMIAN AIRPORT a.s. (EBA), probíhá přesně podle plánu i v plné letní sezoně. Dokončení dostavby dalšího terminálu Jana Kašpara, jenž slouží jako civilní odletová brána města i regionu, je plánováno na srpen. Celé dílo by mělo být hotové na podzim letošního roku.

„Nová odletová brána vzniká ve druhém patře terminálu a cestujícím nabídne nejen krásný výhled na letištní plochu, ale

především moderní a funkční zázemí. Jedním z hlavních přínosů je možnost fyzicky oddělit cestující ze schengenského a non-schengenského prostoru bez jakýchkoliv provozních omezení,” uvedl náměstek primátora Jan Hrabal, který má ve své gesci dopravu a správu městského majetku.

„Dostavba navíc zahrnuje novou gastronomickou zónu, která výrazně zlepší podmínky pro občerstvení cestujících. Významnou změnou je také přestěhování vedení společnosti EBA z administrativní

budovy, která se nachází zhruba kilometr od terminálu, přímo do nově vzniklých kancelářských prostor nad terminálem. Je důležité, že vedení společnosti bude konečně sídlit přímo na letišti. Pro efektivní správu celého provozu i lepší koordinaci jednotlivých složek je to zásadní krok,” dodal náměstek Hrabal.

Letiště Pardubice, jehož většinovým vlastníkem je statutární město Pardubice (66 % akcií), zbylý podíl drží Pardubický kraj (34 %), začíná úspěšnou sezonu z hle-

diska využívání, vloni jeho branami prošlo 200 205 cestujících. „Letošní sezona probíhá velmi dobře, je nejsilnější v historii civilního letiště. Dnes máme 41 letů týdně, z toho jen v sobotu jich je jedenáct. Já se těším na to, až bude terminál plný cestujících – to znamená, že ve všech gatech bude plno, na odbavovací ploše budou tři letadla a my budeme schopni odbavit všechny tři lety naráz. A všichni budou spokojeni,” doplnil provozní ředitel společnosti EBA Vít Málek.

Okna pardubického divadla získají svou původní barevnost

Východočeské divadlo Pardubice čeká v příštích dvou letech obnova všech oken a dveří. Město přistupuje k této rekonstrukci s respektem k architektonické hodnotě budovy i jejímu původnímu vzhledu.

„Divadlo patří k nejkrásnějším stavbám v Pardubicích. Když teď obnovujeme okna a dveře, chceme, aby i po opravách zůstalo věrné svému původnímu vzhledu a atmosféře. Proto jsme udělali odborný průzkum a barevnost řešili s památkáři. Zvenku budou okna tmavě modrošedá,

uvnitř tyrkysově zelená a dveře zůstanou v hnědých lazurních odstínech. Práce zvládneme za provozu divadla a rozdělíme je do dvou etap v letech 2025 a 2026,” uvedl primátor Jan Nadrchal.

V rámci přípravy projektu byl proveden podrobný stratigrafický průzkum původních výplní, který odhalil až deset vrstev nátěrů. Nejstarší dochované vrstvy pocházely z doby výstavby divadla (1907–1909) a měly výraznou tmavě modrošedou barvu na vnějších částech oken a tyrkysově zelenou na vnitřních stranách. Výsledky byly

potvrzeny Technologickou laboratoří Národního technického muzea v Praze.

Na základě těchto zjištění se hodnotící komise složená ze zástupců města, divadla, dodavatelské firmy i památkové péče rozhodla obnovit historickou barevnost. „Chápeme, že změna barvy oken může veřejnost překvapit. Nejde ale o žádný výstřelek – naopak se vracíme k historickému vzhledu divadla, který doložily odborné průzkumy. Cílem není jen technická obnova, ale i citlivé přiblížení k původní atmosféře a estetice této kulturní památ-

ky. Rekonstrukce je již v plném proudu – aktuálně jsou sejmuty vitráže na západní straně fasády a průběžně probíhá broušení okenních rámu na jižní, východní i západní fasádě. Celkové náklady na opravu činí téměř 9 milionů korun včetně DPH,” doplňuje náměstek primátora pro správu majetku města a investice Jan Hrabal.

Práce provede specializovaná firma Kmošek & Kmošek, s.r.o., která zajistila také odborný průzkum. Součástí obnovy bude sejmutí starých nátěrů, tmelení, doplnění chybějících částí, broušení a finální nátěr.

Nová sezona filharmonie – sólové violoncello a nový šéfdirigent

Komorní filharmonie Pardubice zahájí svou 57. sezonu koncerty s názvem Inaugurace. Uskuteční se ve dnech 15., 16. a 17. září 2025 od 19 hodin v Sukově síni Domu hudby. Program se ponese nejen ve znamení otevírání dalšího hudebního ročníku, ale zároveň se představí nový, v pořadí už jedenáctý šéfdirigent. Stává se

jím významný umělec arménského původu Vahan Mardirossian. Nový šéf předstoupí před orchestr hudbou, kterou chce navodit dobrou náladu a úsměv. Tuto úlohu jistě splní Pochod pro tureckou slavnost komponovaný Jeanem Baptistou Lullym kdysi pro jednu z populárních francouzských barokních her, dnes plnící úkol srdečného

pozdravu. V našem programu zazní vůbec poprvé. Zato tři další skladby – Čajkovského Variace na rokokové téma, Dvořákův Klid lesa a Mozartova symfonie Jupiter – patří k trvalým dílům pardubického repertoáru a Vahan Mardirossian je symbolicky převeze coby nový šéfdirigent. Spolu s Komorní filharmonií Pardubice vystoupí

laureát Soutěže královny Alžbety v Bruselu, mladý violoncellista Yibai Chen.

Koupit vstupenky můžete osobně v Turistickém informačním centru na Třídě Míru, online na www.kfpar.cz, a v případě volné kapacity také na místě před koncertem.

Milena Potůčková, mluvčí filharmonie

Východočeské divadlo bude i v nové sezóně uvádět poetické večery

Pardubický soubor od sezóny 2018/19 doplňuje svůj hlavní divadelní program poetickými pořady, vztahujícími se obvykle k určité literární osobnosti nebo někdy k jinak zvolenému tématu. „V jednotlivých dílech jsme vzpomínali na předčasně zesnulého překladatele Jiřího Joska, básníky Pavla Šruta, Jiřího Ortena, Pavla Blatného, Jana Skácela, Emanuela Fryntu, Miroslava Holuba, Jaroslava Seiferta, měli jsme tu komentovaný večer francouzských šansonů, beatnické poezie nebo koktejl vánočních básní a próz, ale i poctu žijícím autorům Jiřímu Suchému, Miloni Čepelkovi a Radkovi

Malému, scénické čtení Máchova Máje a Exupéryho Malého prince v podání členů Mladého divadelního studia LAIK, ukázkou ukrajinského magického realismu v podobě komponované četby z románu Jurije Andruchovyče, čtení z nové knihy Michaela Žantovského doplněné besedou s autorem a naposledy četbu z knižní novinky Kafkova abeceda, rovněž za aktivní účasti jejích autorů Petra Stančíka a Radima Kopáče,” shrnuje dramaturgyně VČD Jana Pithartová.

První poetický večer právě začínající sezóny věnuje divadlo vybraným autorům českého undergroundu, tedy neoficiálního kulturního proudu 70.

a 80. let minulého století, který měl významný podíl na vývoji československých politických událostí v roce 1989. Premiéra pořadu S fízlem v zádech se uskuteční v pondělí 20. října na Malé scéně ve dvoře.

Mladé divadelní studio LAIK, působící pod křídly VČD, připravuje na předvánoční čas vzpomínku na vynikajícího dánského pohádkáře Hanse Christiana Andersena.

„Režisér Jiří Liška, který se v Pardubicích představil loni hravým pořadem z veršů Radka Malého, nazvaným #tajuu#plna#zahradka, nás na jaře navštíví znovu a nastuduje s herci scénické čtení

z románu vizionáře Raye Bradburyho 451 stupňů Fahrenheita. Volbu této knihy podnítil náš úžas nad tím, jak trefně promlouvá toto takřka tři čtvrtě století staré dílo k naší současnosti,” doplňuje Jana Pithartová.

V kalendářním roce 2026 by divadlo také rádo připomnělo společné dílo básníka a scenáristy Miloše Macourka a výtvarníka Adolfa Borna, stvořitelů Macha a Šebestové a řady jiskřivě vtipných a neotřele moudrých knížek, oslovujících čtenáře všeho věku. „Na ně se ale nejspíš dostane až v příští sezóně,” upřesňuje Jana Pithartová.

Radek Smetana, PR manažer VČD

Pardubice zvou veřejnost k projednání návrhu územního plánu

Město Pardubice zve občany na 2. opakovaně veřejné projednání návrhu územního plánu, které se uskuteční ve středu 24. září 2025 od 16 hodin v Domě Techniky Pardubice v prvním patře. Předmětem projednání jsou části dokumentace upravené od posledního veřejného projednání v roce 2022.

Účelem je podání odborného výkladu řešení projednávané dokumentace a poskytnutí prostoru pro případné dotazy veřejnosti.

„Územní plán je jeden z nejzásadnějších dokumentů, který určuje, jakým směrem se bude naše město rozvíjet. Týká se proto každého z nás. Zveme

veřejnost, aby se přišla seznámit s jeho upraveným návrhem a využila možnost vyjádřit své připomínky,“ uvedl náměstek primátora René Živný, který má přípravu územního plánu ve své gesci.

Připomínky i námítky k návrhu lze uplatnit nejpozději do 1. října 2025,

a to písemně na Odbor hlavního architekta Magistrátu města Pardubic.

Více informací a podklady jsou už nyní dostupné na úřední desce města Pardubic a na webu pardubice.eu/novy-uzemni-plan-mesta-pardubice.

Maker faire podruhé v Pardubicích!

Po loňském úspěchu se do Pardubic vrací světová přehlídka kreativity Maker Faire. Festival, který propojuje technologie, vědu, design a řemesla, letos znovu zaplní inspirativní prostory Automatických mlýnů.

V sobotu 6. září návštěvníky čekají bláznivé jízdy na divokolách, svítící

plastiky, malování robůtků ze sádky, 3D modelování, gravírování, tvorba hologramů, Špagát LAB nebo návrh vlastního potisku na trička CityZen. Zájemci si vyzkouší také práci se špičkovými mikroskopy a poznají svůj mikrosvět v puse, výrobu kožených pouzder, aplikaci štrasových ozdob či si vyzkouší

funkční šperky. Novinkou bude stanoviště České cesty do vesmíru, kde budou připravené testy, jaké museli absolvovat mladí kadeti při letu ve speciálně upraveném letadle. Festival nabídne také chemickou show na schodech pod širým nebem. Součástí budou rovněž food trucky s churros, baobuns, domá-

cími klobáskami či burčákem. Přijďte objevovat, tvořit a bavit se – od 10 do 17 hodin. Vstupné 50 Kč, speciální workshopy hrazené zvlášť na rezervaci.

Aktuální informace: <https://makerfaire.cz/pardubice/>, www.sferapardubice.eu

Ulovte si svůj kroužek! SFÉRA startuje nový školní rok

Ve SFÉŘE se děti nedívají na svět z lavice, ale přes hledáček mikroskopu, displej grafického tabletu, moderní šicí stroj nebo opravdovou cirkulárku.

Kroužky a kurzy jsou postavené na zážitku, spolupráci – děti si vyzkouší experimenty využitelné v běžném životě, navrhnu a ušijí vlastní tričko či

tašku, vytvoří šperk a v dřevodílně si odnesou domů výrobek, na který budou pyšní.

Novinkou letošního roku jsou multioborové kroužky a také dva celoroční sférické kluby – pro děti (6–11 let) a teenagery (12–18 let). Nabídnou dobrodružství a partu podobnou oblí-

benému sférickému letnímu táboru, jen rozloženou do celého školního roku. Aktivity vedou zkušení odborníci v malých skupinách s respektem k dětem a důrazem na radost z objevování a inspirativní prostředí.

Registrace na školní rok 2025/26 jsou už otevřené – i pro dospělé. Protože učít

se novým věcem není nikdy pozdě. Přihlásit se můžete online na webu SFÉRY nebo přímo na recepci, kde vám rádi poradí. A pokud si zatím nejste jistí, přijďte na některý z víkendových programů – nahlednete do dílen i laboratoří a vyzkoušíte si vše nanečisto a nezávazně.

Tereza Všečeková, SFÉRA

Institut Paměti národa se vrací s pravidelným programem

Po letní pauze se znovu rozbíhá program Institutu Paměti národa Pardubice. Začne v sobotu 6. 9. komentovanou procházkou po stopách odbojové skupiny Silver A. Průvodci zprostředkují svědectví pamětníků přímo v ulicích města. Začátek v 15 hod. před Institutem v Machoňově pasáži. Druhá procházka proběhne v sobotu 13. 9.

a připomene tragické nálety na Pardubice z roku 1944 – jak vypadalo město během bombardování, návštěva repliky protiletectvého krytu a svědectví pamětníků, kteří události přežili. Procházka začíná v 15 hod. u starého nádraží (Jungmanova 1020).

V pondělí 8. 9. proběhne v IPN promítání dokumentu Bud' láska o českých

dobrovolnicích vozících humanitární pomoc na Ukrajinu. Po filmu bude beseda s režisérkou Amálií Kovářovou a koordinátorem pomoci Martinem Ocknechtem. O týden později, 15. 9., čeká seniory workshop Umělá inteligence pro seniory, který pomůže pochopit principy AI i její rizika. V pondělí 16. 9. dorazí do Divadla 29 Mikuláš Kroupa a před publikem

proběhne natáčení podcastu Hlasy paměti. Následovat bude 22. 9. projekce Bochník chleba do Auschwitzu a debata s potomky Kamily Siegllové. A 29. 9. představí historička Milena Lenderová publikaci Česká žena, která mapuje proměny ženského života v českých zemích od 19. století.

Veronika Wasserbauer, Paměť národa

Queer kabaret i hravý jazz v Divadle 29 a GAMPĚ

V září pokračuje v Divadle 29 a Galerii města Pardubic (GAMPA) programová série CecoslovacchiaLive, která představuje výrazné osobnosti současné slovenské kulturní scény napříč obory.

V úterý 9. 9. přivítáme v GAMPĚ spisovatele a novináře Arpáda Soltésze. Ve svých románech syrově popisuje propojení politiky, organizovaného zločinu a médií. Jako dlouholetý komentátor slovenského veřejného dění se zaměřuje na korupci a mafiánské struktury.

PiNKBUS je umělecká platforma, která se již 5 let věnuje queer a drag umění a jeho prezentaci. V minulém roce jako spontánní experiment vznikl projekt PiNKBUS slovenský a žiadny iný a okamžitě se stal fenoménem. Projekt s humorem a nadhledem reaguje na současnou situaci nejen ve slovenské kultuře. V neděli 14. září nás tedy v GAMPĚ čeká třaskavá směs městského queer kabaretu a slovenského folklóru v režii choreografa Martina Talagy.

Ve čtvrtek 18. 9. uvedeme v Divadle 29 fyzické sólo IHOPEIWILL performerky Soni Ferienčíkové. Inscenace propojuje tanec, zvukový design a vizuální instalaci a zabývá se společnou budoucností v kontextu politického napětí a klimatické krize.

Na přelomu září a října se v Divadle 29 představí dvě skvělé jazzové kapely. Fanfán Tulipán nám v pátek 26. 9. nabídne hravou symbiózu jazzu, funku, d'n'b a šansonu s estonským kořením i rytmy

morseovky. Robert Balzar Trio je v současnosti bezesporu jedním z nejlepších tuzemských jazzových trií. Ctí jazzové principy, melodičnost a rytmickou přesnost. Balzar a spol. následuje moderní vlnu světového jazzu, kde se stírají hranice mezi popem, jazzem a filmovou hudbou. Přesvědčit se můžete ve čtvrtek 2. října.

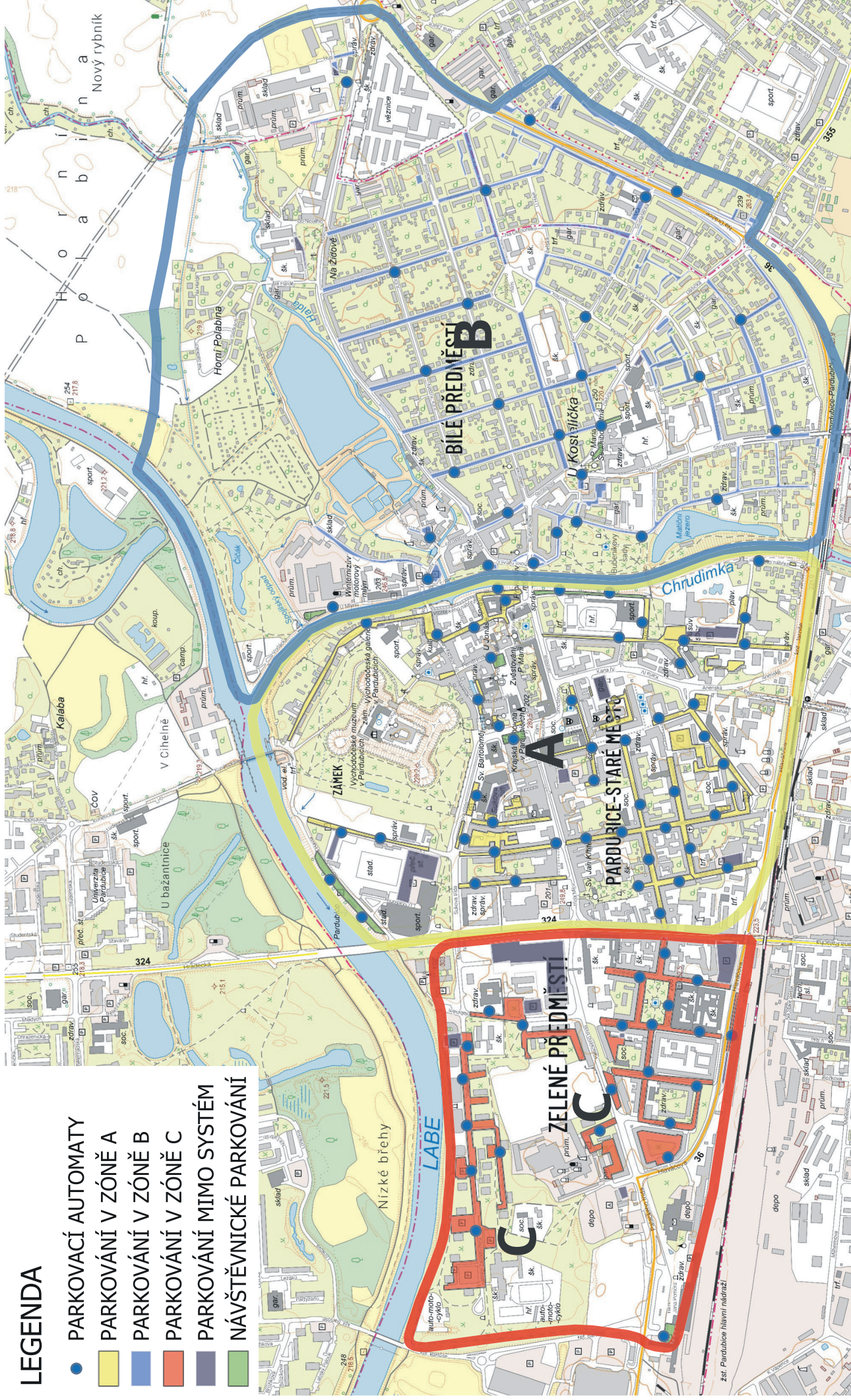
Podrobný program najdete na stránkách www.divadlo29.cz.

Jaroslav Tarnovský, Divadlo 29

PARKOVÁNÍ NA MÍSTNÍCH KOMUNIKACÍCH V ZÓNÁCH PLACENÉHO STÁNÍ

LEGENDA

- PARKOVACÍ AUTOMATY
- PARKOVÁNÍ V ZÓNĚ A
- PARKOVÁNÍ V ZÓNĚ B
- PARKOVÁNÍ V ZÓNĚ C
- PARKOVÁNÍ MIMO SYSTÉM
- NÁVŠTĚVNICKÉ PARKOVÁNÍ

Rozšíření regulace zlepší parkování pro rezidenty v Pardubicích

Statutární město Pardubice přistupuje k citlivým úpravám parkovacího systému, které mají za cíl zlepšit podmínky pro rezidenty v oblastech, kde je parkování dlouhodobě přetíženo. Nový systém parkování v rozšířené zóně na východ od Štrossovy ulice vstoupí v platnost od 1. října 2025.

Město upravuje zóny placeného stání, upravuje jejich hranice a zavádí jednodušší systém povolení. Cílem změn je přinést logičtější uspořádání, uvolnit uliční prostor a motivovat více lidí k využívání městské a cyklo dopravy. Rozšíření zóny placeného stání navazuje na revizi dopravního značení, která na daném území probíhá.

V rámci revize je měněna organizace dopravy a veřejného prostoru za účelem legalizace parkování v ulicích, kde to dosud nebylo možné s cílem případného vytvoření nových míst. Rovněž byla i na základě dřívější petice občanů realizována opatření podporující aktivní dopravu například spočívající ve zvýšení bezpečnosti na přechodech pro chodce.

Hlavní změny

Parkovací zóny A, B a C dostanou jasnější hranice. Rozhraní mezi zónami A a B

nově povede po řece Chrudimce. Zóna B se rozšíří o východní část městského obvodu Pardubice I a část třetího obvodu až za ulici Na Drážce. Součástí změn je také zrušení přenosné parkovací karty. Nově budou povolení navázána na registrační značku vozidla a kontrola proběhne prostřednictvím monitorovacího vozu.

Město připravilo nové mapové podklady, které jasně ukazují, kde platí rezidentní, kde návštěvnické, či smíšené parkování. Přehledná vizualizace bude dostupná na webu www.pardubice.eu i v informačních materiálech Dopravního podniku města Pardubic.

Rozšířená zóna B

V současnosti je lokalita od ulice Štrossova směrem na východ velmi přetížena parkujícími vozidly. S cílem ochránit rezidenty v této lokalitě dochází k rozšíření zóny B až za ulici Na Drážce. Reaguje se tak na z dlouhodobého hlediska neudržitelnou situaci, kterou způsobuje relativně vysoká poptávka po parkování jak ze strany rezidentů, kteří často nemohli poblíž svého domova zaparkovat, tak ze strany dojíždějících. Uvnitř lokality vzniknou smíšená

místa a ve vnitroblocích rovněž čistě rezidentní místa pro místní obyvatele.

Dále budou vyhrazena tři návštěvnická parkoviště v západním cípu Sezemické ulice, u Gymnázia Dašická a u Domova pro seniory U Kostelíčka.

Součástí změn je také převedení části obyvatel Karlovin ze zóny C do nově rozšířené zóny B. Dobrou zprávou je, že rezidenti a abonenti nemusí nic zařizovat, neboť jejich stávající parkovací karta bude převedena automaticky. Doporučujeme však věnovat zvýšenou pozornost novému dopravnímu značení v ulicích.

Kde a jak vyřídit povolení

Nový systém vyřizování povolení začne fungovat od 1. září 2025. Obyvatelé budou mít dvě možnosti:

- Online na portálu pardubice.chytrejsiparking.cz, kde po registraci a zaplacení obdrží elektronický identifikátor poštou (platí pro zóny A a C).
- Osobně v prodejně parkovacích oprávnění v Pernerově ulici, kde zájemci předloží doklady totožnosti a vztahu k vozidlu (vlastnictví, leasing nebo služební vůz).

Povolení pro zónu B bude vedeno bez elektronického identifikátoru. Všechny potřebné formuláře budou ke stažení na webu města a dopravního podniku.

Co město od změn očekává

„Nová pravidla nastavujeme tak, aby byla spravedlivější a komfortnější pro lidi, kteří v centru žijí. Očekáváme, že rozšíření regulace zlepší parkování například v okolí Štrossovy ulice, kde je dnes situace dlouhodobě komplikovaná. Zároveň chceme motivovat k tomu, aby dojíždějící lidé nepřetěžovali tuto lokalitu a více lidí využívalo městskou hromadnou dopravu nebo kolo. Příjem z parkování se vrací do dopravy: čtvrtina směřuje přímo do dopravního podniku a zbytek díl do projektů na podporu dopravy, jako jsou rekonstrukce zastávek na bezbariérové nebo další zlepšení dopravní infrastruktury v Pardubicích,“ uvedl náměstek primátora Jan Hrabal.

Termíny

- Od 1. září 2025 spuštění vydávání povolení podle nové metodiky
- Od 1. října 2025 účinnost nových pravidel a cen

Nejčastější dotazy – FAQ

1. Od KDY platí nová pravidla?

Nový systém začne fungovat 1. října 2025. Od tohoto data bude nutné mít pro parkování v nových zónách platné povolení. Předprodej karet začne s měsíčním předstihem.

2. KDE najdu mapu nových zón?

Aktualizovaná mapa je na webu města Pardubice a na portálu chytrejsiparking.cz. Najdete ji i vyvěšenou na úřední desce a v tištěné podobě v dotčených lokalitách.

3. JAKÉ DOKLADY potřebuji k žádosti o povolení?

Je nutné doložit občanský průkaz nebo doklad o vlastnictví či užívání vozidla, anebo doklad o trvalém pobytu či vztahu k nemovitosti v dané lokalitě.

Přesné podmínky jsou uvedeny na portálu chytrejsiparking.cz

4. KOLIK stojí parkovací oprávnění, resp. jaká je CENA?

Rezidentní karta vychází na 100 korun měsíčně, tedy 1200 korun ročně.

Přehled všech cen je na portálu chytrejsiparking.cz.

5. Co když používám SLUŽEBNÍ AUTO nebo auto v OPERATIVNÍM LEASINGU?

Musíte doložit potvrzení zaměstnavatele nebo leasingové společnosti, že vůz máte k dlouhodobému užívání. Formulář naleznete na chytrejsiparking.cz

6. Lze povolení vyřídit ONLINE, nebo je nutná OSOBNÍ NÁVŠTĚVA úřadu?

Ano, většinu povolení lze vyřídit přes portál chytrejsiparking.cz, tento postup doporučujeme. Osobně tak lze udělat také ve výdejním místě Dopravního podniku města Pardubic.

7. Můžu přihlásit VÍC AUT?

Ano, ale každé auto musí mít vlastní povolení. První vozidlo má základní sazbu, za každé další je poplatek vyšší. Přesné ceny najdete na chytrejsiparking.cz.

8. JAK DLOUHO PLATÍ povolení a jak ho prodloužím?

Lze vybrat platnost na 3, 6 nebo 12 měsíců. Prodloužení lze vyřídit online stejně jednoduše jako např. nákup dálniční známky.

9. Jak je to s parkováním pro NÁVŠTĚVNÍKY a TURISTY?

Návštěvníci mohou využít parkovací automaty, mobilní aplikace nebo SMS platbu. Vyhrazena jsou návštěvnická parkoviště a zóny smíšeného stání přímo v terénu.

10. Co když se ZMĚNÍ REGISTRAČNÍ ZNAČKA (RZ) nebo vlastník auta?

Je nutné ohlásit změnu prostřednictvím portálu nebo osobně na adrese Pernerova 443.

11. Platí povolení i pro VOZIDLA NAD 3,5 TUNY?

Ano, ale jen pokud nejsou delší než šest metrů.

12. Můžu jako PODNIKATEL získat povolení?

Ano, pokud máte v zóně sídlo / provozovnu.

13. Kde získám POMOC, když mám problém s registrací nebo povolením?

Využijte zákaznickou linku 466 899 164 nebo přijďte do výdejního místa Dopravního podniku města Pardubic.

GAMPA opět spouští tvůrčí programy pro veřejnost

S měsícem září v GAMPĚ opět spouští tvůrčí programy pro veřejnost, které jsou vhodné pro všechny generace. Rodinná středa je hravá tvůrčí dílna otevřená všem rodičům s dětmi. Ve středu 10. 9. se na dílničce s názvem Kam až sahá—me zaměříme na téma hranice. Kam až sahá, když jsme malí? A kde ji nacházíme, když už jsme dospělí? Společně s dětmi si vyzkoušíme

jednoduché a zábavné výtvarné techniky, které probudí fantazii a zároveň nabídnou prostor pro objevování i spolupráci. Na Seniorském pátku 12. 9. s tématem Hranice, co (ne)mizí nás čeká výroba ručního papíru. Ukážeme si, jak se ze starého papíru může zrodit nový a možná ještě krásnější ruční papír s vlastním příběhem. Tvůrčí neděle je víkendová dílna (nejen) pro děti od 5 let, ale

i pro jejich rodiče a další dospěláky, kteří se nebojí zkoumat zákoutí a možnosti současného umění i sebe sama. Během tvůrčí dílny Nadechnout se 14. 9. budeme objevovat, jak se vzduch, dech a lehkost mohou stát součástí výtvarného vyjádření. Vstupenky na výtvarné dílny lze zakoupit online či na hlavní pokladně při vstupu do GAMPY a to vždy dle aktuální kapacity.

Zářijový program v GAMPĚ vyvrcholí dernisází výstavy Cecoslovacchia, a to v neděli 28. září. Nenechte si ujít poslední příležitost navštívit aktuální výstavu, než galerie uzavře letní výstavní kapitolu. Expozici výstavy vás provede kurátor Vojtěch Novák

Více informací hledejte na našich stránkách www.gampa.cz

Lucie Oplíštilová, GAMPA

Šampionát v nekouření – hra o miliardu korun a statisíce let života

Pomůže přátelská rivalita dvou sousedních měst zachraňovat zdraví? Pardubice i Hradec Králové se zapojily do Šampionátu v nekouření – experimentu, který má pomoci kuřákům s odvykáním. Akce vychází ze zkušeností ze Spojeného království, kde se podařilo aktivní podporou snížit počet kuřáků na polovinu. Cílem je představit kuřákům

ověřené postupy, které zvyšují úspěšnost odvykání až pětinasobně, povzbudit je ve snaze zbavit se závislosti a zapojit i nekuřáky, aby jim fandili a podporovali je. Obyvatelé Pardubic i Hradce utratí za cigarety ročně kolem jedné miliardy korun – peníze, které by mohly zůstat v rodinných rozpočtech a posílit místní ekonomiku.

A každý nový exkurák se může kromě zlepšení zdraví těšit i na 5–8 let života navíc. Na www.sampionatkuraku.cz najdete inspiraci, odborná doporučení, vysvětlení fungování závislosti, srovnání různých způsobů užívání nikotinu i letáky k vytištění. Startovné je symbolické – jedna až dvě koruny a pár halířů navíc pro spravedlivé

statistické hodnocení měst. Do budoucna se navíc počítá i se sponzory cen pro vylosované vítěze.

Za zkoušku nic nedáte a můžete hodně získat. V tomhle šampionátu totiž vítězí ten, kdo přestane kouřit. A nás opravdu zajímá – kdo vyhraje víc? Pardubice, nebo Hradec? **Radek Svoboda, pořadatel**

Den otevřených dveří v Centru Kosatec

V úterý 16. září od 9:30 do 17:00 zve Centrum Kosatec veřejnost k návštěvě svého sídla na adrese Sladkovského 2824 v Pardubicích. Návštěvníci se mohou seznámit s činností centra, ochutnat nabídku kavárny „U tiskaře Brixu“ či nakoupit

v prodejně Pekárna. Od 10 hodin je připraveno vystoupení kouzelnice Vendulky Horákové. Centrum Kosatec patří k největším zaměstnavatelům lidí se zdravotním hendikepem v regionu – pracuje zde více než 120 zaměstnanců, z nichž většinu

tvoří lidé s hendikepem, a to na široké škále pozic – od administrativy po řemeslné profese, jako jsou pekař, kuchař, keramička či švadlena. Naše výrobky najdete v prodejně Pekárna, každý den pečeme čerstvé pečivo, připravujeme studený i teplý bufet

a nabízíme originální produkty z keramiky, šicí, tkalcovské dílny, gastrotisku. Kromě sociálního podnikání centrum nabízí i dvě registrované sociální služby: sociální rehabilitaci a osobní asistenci.

Alice Klose, Kosatec

Zelená brána se začíná odhalovat

Dominanta historického centra Pardubic, gotická Zelená brána s renesančním předbraním, se po měsících intenzivních restaurátorských prací postupně začne odhalovat. Lešení, které stavbu obepíná od loňského října, začne v následujících týdnech částečně mizet. Občané si tak budou moci poprvé prohlédnout výsledek náročné obnovy. Ten bude na první pohled viditelný – kamenná věž totiž bude světlejší než dosud.

Během prvních měsíců stavebních prací se ukázalo, že stav Zelené brány je mnohem horší, než předpokládala projektová dokumentace. Až detailní průzkum po postavení lešení, včetně sond a vrtů do zdiva, odhalil závažné konstrukční problémy. „Zvenčí mohla věž působit jako relativně stabilní, ale po důkladné prohlídce jsme zjistili, že vnější a vnitřní zdi nejsou navzájem pevně spojeny, ve spárách mezi kameny chyběla pojivová malta a ta původní se často rozpadla na písek. Kromě toho

jsme objevili i prázdné dutiny a kameny, které zdímem v podstatě jen volně procházely,“ popisuje Jan Vínář, autorizovaný inženýr pro pozemní stavby a expert Národního památkového ústavu. Sanace věže si tak vyžádala řadu mimořádných opatření od nízkotlaké injekce pojiva, přes lokální výměnu nejvíce poškozených kamenů, až po stabilizaci železobetonových krakorců ochozu. Ty vykazovaly hluboké trhliny a odkrytou korodující výztuž, což bylo z hlediska dlouhodobé statiky velmi rizikové.

Vzhledem k rozsahu zjištěných poškození schválilo město Pardubice navýšení rozpočtu na opravu Zelené brány o 9 milionů korun. Celkové náklady tak nyní činí 39 milionů korun.

„Od začátku jsme věděli, že jdeme do opravy mimořádně cenné památky. Nikdo ale netušil, v jakém stavu se její konstrukce skutečně nachází. Přistoupili jsme k tomu zodpovědně i za cenu vyšších nákladů. Zelená brána je nejcennější

architektonický symbol našeho města a chci, aby tu stála ještě za sto let. Nemůžeme si dovolit opravu jen „na oko“, zdůrazňuje primátor města Pardubic Jan Nadrchal.

Technologický kompromis: světlejší vzhled a ochrana zdiva

Zvolený způsob opravy zároveň zohledňuje výsledek referenda z roku 2021, ve kterém se občané vyslovili proti návratu k omítnuté podobě věže. Památkáři proto upustili od celoplošného omítnutí a zvolili kompromisní řešení takzvané „zaspárování do líce“. To znamená, že celá plocha věže je důkladně vyspárována ochrannou směsí, která je zatřena až do roviny líce kamene, čímž chrání nejcitlivější části spáry a hrany. „Je to přirozený důsledek použití kvalitní spárovací hmoty, která chrání kameny před vlhkostí. Věřím, že lidé brzy pochopí, že světlejší vzhled není estetické rozhodnutí, ale výsledek technologického postupu, který věži prodlouží životnost o desítky let. A navíc – stejně jako v přípa-

dě Kunětické hory dojde během několika let k přirozenému ztmavnutí,“ říká vedoucí střediska památek Petra Fučíková, která na obnovu věže dohlíží.

„Výsledek je možná jiný, než někteří občané čekali, ale plně respektuje závěry referenda i potřeby památkové péče. Věděli jsme, že omítku veřejnost odmítla, ale zároveň jsme nemohli přistoupit na to, že konstrukci vystavíme dalšímu chátrání. Tento postup je historicky doložený, technicky vhodný a esteticky přijatelný,“ vysvětluje Zdeněk Tobiáš z oddělení památkové péče Magistrátu města Pardubic.

Věž se veřejnosti začne ukazovat v nové podobě už na začátku podzimu. Dokončovací práce budou ještě několik měsíců pokračovat mimo jiné na interiérech, oknech, římsách, ochranných prvcích proti holubům nebo dřevěných konstrukcích předbraní. Závěr oprav se stále očekává dle harmonogramu na přelomu roku.

Město hledá originální fotopoint pro kulturní a sportovní akce

Vytvořit vizuálně atraktivní a praktický objekt, který bude doprovázet dění ve městě – takové zadání čeká na účastníky nové výzvy města Pardubic. Přihlásit se mohou jednotlivci i týmy z oblasti designu, umění nebo architektury do 3. října 2025.

„Hledáme nápad, který na první pohled zaujme, ale zároveň nabídne i něco navíc – třeba možnost si sednout, schovat se před sluncem nebo vytvořit zázemí pro drobný doprovodný program. Fotopoint by měl být praktický, nápaditý a dostatečně pevný, aby mohl cestovat městem a doprovázet nás při různých akcích. Ne-

chceme tvůrce omezovat, právě naopak – jsme zvědaví, jaký tvar, materiál nebo funkci Pardubice v jejich očích dostanou,” říká René Živný, náměstek primátora pro architekturu a urbanismus.

Návrh by měl být nejen vizuálně atraktivní a symbolicky propojený s Pardubicemi, ale také technicky proveditelný – autor vítězného návrhu bude zároveň zodpovědný za jeho samotnou realizaci. Může – ale nemusí – obsahovat světelné prvky nebo interaktivní funkce. Vítaná je i víceúčelovost. Mezi místa, kde by se fotopoint mohl objevovat, patří náměstí Republiky,

Pernštýnské náměstí, park Na Špici během Sportovního parku, Dostihové závodiště při Velké pardubické nebo louka v Podzámeckém parku.

Návrhy bude posuzovat odborná porota složená z respektovaných osobností v oblasti architektury, designu, výtvarného umění a kultury. V porotě zasednou mimo jiné architekt Ondřej Císlar, designér Jan Padmos, umělec Richard Loskot a kulturní producentka Šárka Zahálková. Za město Pardubice se zapojí náměstek primátora René Živný a náměstkyně primátora Jiřina Klčová, přivítání budou také odborníci z dalších institucí.

Pro autory nejlepších návrhů jsou připraveny finanční odměny – vítěz získá 230 000 Kč, druhý nejlepší návrh 50 000 Kč a třetí místo 30 000 Kč. Porota má zároveň možnost udělit zvláštní ocenění až do výše 20 000 Kč pro další zajímavé návrhy. Odměny jsou uvedeny včetně DPH.

Výzva je otevřená všem zájemcům – jednotlivcům i týmům z řad výtvarníků, architektů, designérů a dalších kreativních profesí. Podrobnosti, požadavky a harmonogram výzvy jsou dostupné na webových stránkách města Pardubic a na profilu zadavatele NEN.

Univerzita Pardubice zve na Bohatství Noci vědců

Univerzita Pardubice zve všechny nadšence vědy na tradiční Noc vědců, která letos slaví už 20 let! Letošní téma Bohatství se v pátek 26. září promítne do experimentů a interaktivních aktivit přímo v kampusu univerzity. Popularizátoři vědy ze všech sedmi fakult univerzity letos zvou do moderních prostor Fakulty chemicko-technologické. Populární Noc vědců startuje v 16 hodin a končí ve 22 hodin. Celý program,

ke kterému se připojí i několik dalších institucí a partnerů, je zdarma.

Rodiny s dětmi, studenty, seniory čekají zajímavosti kolem využití robotů v praxi. Projít si mohou „zlatou stezku“, nahlédnout do Zlaté buly sicilské nebo si vyzkoušet vlastnoručně pozlatit minci. Zájemci zjistí, jak drony pomáhají odhalit dary naší země a způsob, kterým doprava po staletí ovlivňovala bohatství regionů. Návštěvníci akce se

budou moci aspoň na chvíli stát součástí doručovací sítě budoucnosti nebo nahlédnout do laboratoří výzkumníků z Fakulty chemicko-technologické, které nejsou běžně veřejnosti přístupné. O tom, že zdraví je největší bohatství, vás zábavnou formou přesvědčí odborníci z Fakulty zdravotnických studií.

Zajímavý program v kampusu chystají také partneři akce – Europe Direct, Eurocentrum Pardubice, vzdělávací centrum SFÉRA,

Parádní kraj a Střední průmyslová škola chemická Pardubice. I letos se k Noci vědců připojí Hvězdárna barona Artura Krause a pardubická pobočka firmy Logiscool.

Univerzita zajistila pro udržitelné smýšlejší návštěvníky okružní autobusovou linku! Všechny informace lze najít na webu www.upce.cz/nocvedcu nebo v události na FB.

Univerzita Pardubice

Sport, hudba, pívání slavnosti a oslava dalšího výročí od znovuootevření mlýnů

Automatické mlýny v září nabídnou program, který Pardubice ještě nezažily. Od galavečera bojových sportů pod širým nebem přes již tradiční pivní festival až po dvoudenní oslavu výročí znovuootevření areálu – srdce města ožije energií, chutěmi i hudbou.

První zářijový víkend zahájí 5. září OpenAir Galavečer bojových sportů, hned 6. září následuje Den evropského dědictví s festivalem Maker Faire & gastro zážitky. 12. září se k nám vydejte na Rooftune present: One

More Sunset. Hudba, západ slunce a výhled na celé Pardubice – to nabídne exkluzivní rooftop party na střeše mlýnů. A v sobotu 13. září se zúčastněte oblíbeného pivního festivalu Nachmelené mlýny. Závěr měsíce přinese dvoudenní oslavu GO! Automatické mlýny 2025 – 2 roky spolu. Pátek bude patřit mladým, sobota rodinám, architektuře, dobrému jídlu a pohodě.

„Automatické mlýny jsou místem, kde se historie potkává se současností a lidé si tu mohou užít zážitky, které by jinde

nenašli. A nejen v rámci našich akcí – prostor mlýnů je možné využít i pro soukromé oslavy nebo svatby. Všechny srdečně zveme, ať to zažijí na vlastní kůži,” říká Lukáš Smetana, majitel budovy sila a veřejných prostor mlýnů.

Automatické mlýny zvou také na pravidelné komentované prohlídky každou sobotu a neděli v 10:00, 12:00, 14:00 a 16:00. Místo si rezervujte on-line na webu www.automatickemlyny.eu nebo v infocentru Automatických mlýnů v budově sila. V 75

minutách projdete s průvodci areálem mlýnů a budete seznámeni s historií, architekturou a budoucí vizí tohoto jedinečného místa. Navštívíte veřejné prostory, které propojují Gočárovu galerii, galerii GAMPa, vzdělávací centrum SFÉRA s budovou sila. Celá prohlídka je zakončena návštěvou střechy sila, kde budete za dobrého počasí odměněni fascinující panoramatickou vyhlídkou na celé Pardubice, Kunětickou horu, Železné hory, Krkonoše a Sněžku.

Eliška ČeřovskáNadace AM

Ne-divadlo otevře téma paliativní péče

V rámci podzimní osvětové kampaně „Dožít doma“ se v Pardubicích uskuteční NE - tradiční divadelní večer, který přinese jiný pohled na téma paliativní péče. Ve čtvrtek 9. října od 18 hodin uvede ateliér GAMPa v Automatických mlýnech představení Dokud žiju – ne-divadlo, které hrají ne-herci pro ne-diváky. Inscenace je připravena metodou

„divadla utlačovaných“, která umožňuje aktivní zapojení publika – diváci mohou klást otázky a společně hledat odpovědi.

V centru děje stojí Klára, dětská sestra s mnohaletou praxí v nemocnici i domácím hospici. Její příběh otevírá témata, která se dotýkají nejen zdravotníků: Jak zvládnout těžké osudy druhých? Jak se vyrovnat s náročnou prací a přitom ne-

vyhořet? A jak obhajovat smysl paliativní péče ve společnosti zaměřené na výkon a úspěch?

Představení má komorní charakter, vstupenky jsou proto k dispozici pouze v omezeném počtu. Symbolické vstupné činí 50 Kč.

Podrobnosti naleznete na webu www.detskapaliativnipec.cz.

Tereza Panušková, energiea

Seniorcentrum

9.9. 13.00 Procházky za pardubickou architekturou: „Po stopách realizovaných a nerealizovaných projektů Josefa Gočára“.

Sraz u železného mostu přes Chrudimku.

18.9. 10.00 Klubíček

19.9. 14.00 Posezení s harmonikou

21.9. 14.00 Taneční čaj v KD Hronovická

25.9. 10.00 Klubíček

1.10. 13.30 Videoprojekce J. Nováka „Tunisko - Tabarka“

SKOČTE SI DO *Pardubic*

Dny evropského dědictví

Okna do minulosti, dveře do budoucnosti...

Pardubice

PARDUBICE | SOBOTA 6/9 2025 | NEDĚLE 7/9 2025
CELOEVROPSKÉ TÉMA: ARCHITEKTONICKÉ DĚDICTVÍ

SOBOTA 6/9 2025

Střední průmyslová škola elektrotechnická a Vyšší odborná škola Pardubice | Škola SVÍTÁNÍ | Vodojem v areálu Pardubické nemocnice
| Střední průmyslová škola potravinářství a služeb Pardubice | Sokolovna na Olšinkách | Institut Paměti národa Pardubice | Krajská knihovna | GAMPa | Gočárova galerie | Kostel Zvěstování Panny Marie | Mázhaus | Vzdělávací centrum SFÉRA | Nadace Automatické mlýny | Památník Zámeček Pardubice

NEDĚLE 7/9 2025

Střední průmyslová škola elektrotechnická a Vyšší odborná škola Pardubice | Škola SVÍTÁNÍ | GAMPa | Nadace Automatické mlýny
| Památník Zámeček Pardubice | Východočeské divadlo Pardubice | Radnice | Knihovni centrum U Vokolků na Příhrádce | Východočeské muzeum v Pardubicích – Zámek Pardubice | Východočeské muzeum v Pardubicích – Depozitář VČM – Ohrazenice | Zámeček v Pardubičkách – Larischova vila | Židovský hřbitov

European Heritage Days
Dny evropského dědictví

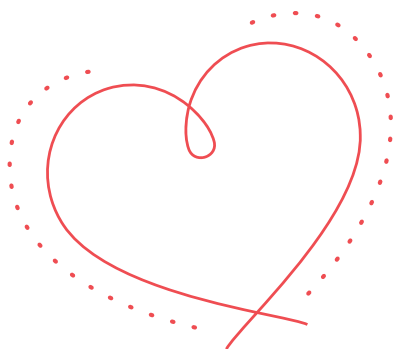
Více na: www.ehd.cz | www.pardubice.eu | www.ipardubice.cz

EUROPEAN HERITAGE DAYS (ZKR. EHD)

Vždy v září se pro širokou veřejnost zpřístupňují zajímavé a výjimečné památky, budovy, objekty i prostory, včetně těch, které jsou jinak zčásti nebo celkově nepřístupné. Akce se koná od roku 1991 pod záštitou Rady Evropy a k její myšlence zvýšit povědomí o našem kulturním dědictví se dnes hlásí 50 zemí Evropské kulturní konvence. Město Pardubice se k této významné celoevropské akci připojuje od roku 2002. Na místech zpřístupněných v rámci **Dnů evropského dědictví** je pro návštěvníky připraven speciální program – komentované prohlídky, besedy, výstavy apod.

LETOŠNÍ ROČNÍK JE CELOEVROPSKY ZAMĚŘEN NA TÉMA **ARCHITEKTONICKÉ DĚDICTVÍ**

DOPROVODNÉ AKCE CELOMĚSTSKÉHO CHARAKTERU:

EXKURZE PO MĚSTSKÉ PAMÁTKOVÉ REZERVACI (ZDARMA)

Neděle – 14.00 – Oblíbená procházka historickým centrem města s odborným výkladem PhDr. Františka Šebka. Sraz zájemců před radnicí na Pernštýnském náměstí.

PO STOPÁCH LADISLAVA MACHONĚ V PARDUBICÍCH (ZDARMA)

Neděle – 10.00 – Při příležitosti stoletého výročí otevření Machoňovy pasáže si s historikem Východočeského muzea v Pardubicích Matějem Bekerou projdeme pardubické dílo architekta. Zaměříme se na jeho veřejné stavby, jako je budova okresního soudu, poštovní a telegrafní úřad, ředitelství pošt a státní reálné gymnázium. Na procházce Pardubicemi neopomeneme ani slavný palác pasáž a nájemní domy na Smetanově náměstí. Některé ze staveb také společně navštívíme. Délka 120 minut. Sraz účastníků: Nároží Okresního soudu v Pardubicích a Prokopova mostu.

JÍZDY HISTORICKÝCH TROLEJBUSŮ

Oba dva dny – Mimořádné jízdy historických trolejbusů na trase Hlavní nádraží – Zámek, **zastávky v dosahu zpřístupněných památek v rámci Dnů evropského dědictví**. 30 Kč – celodenní speciální jízdenka přímo ve vozech (lze zakoupit po oba dva dny v průběhu Dnů evropského dědictví).

Tištěné skládačky s kompletním programem jsou k dispozici v Turistickém informačním centru nebo při jednotlivých památkách.

Vstupem na akci souhlasí návštěvníci s pořizováním fotografií a zvukových a zvukově obrazových záznamů své osoby. Tyto fotografie, zvukové a zvukově obrazové záznamy mohou být pořadatelem použity pro reklamní, propagační a podobné účely, a to bezplatně.

Sledujte nás na:

divadelní představení

festivally, slavnosti

film, promítání

koncerty

tanec, plesy

výstavy, přednášky

akce pro děti

sport, aktivní vyžití

ostatní

do 4.1. Exit 91 / Vykopávky, Zámek Pardubice - Východočeské muzeum, výstava

do 31.12. Grafiky Ivo Křena, Zámek Pardubice - Východočeské muzeum, výstava

do 31.12. Lapidárium, Zámek Pardubice - Východočeské muzeum, výstava

do 19.4. Martin Veselý: Struktury, Zámek Pardubice - Východočeské muzeum, Martin Veselý: Struktury

do 7.11. Tanec v kolážích VI., Dům hudby, výstava

do 14.9. Chatrný 100, Gočárova galerie v Automatických mlýnech

do 26.10. Tomáš Moravec: Emergency, Gočárova galerie - Dům U Jonáše, výstava

do 26.10. Emil Artur Pittermann Longen - Za oponou bohéma, Gočárova galerie - Dům U Jonáše, výstava

do 26.10. Radka Bodzewicz - Uroboros, Gočárova galerie - Dům U Jonáše, výstava

do 28.9. Cecoslovacchia, GAMPA - Galerie města Pardubic, výstava

do 30.9. Pohlednice z cest - letní soutěž, Krajská knihovna v Pardubicích

do 5.9. 3 Znovu spolu - Ivan Bukovský - Pavel Janouškovec - Boris Jirků, Benefiční Galerie Fons, výstava

do 7.9. Krajina naruby, Zámek Pardubice - Východočeské muzeum, výstava

do 6.9. Můj svět Lidka, Výstavní prostor Mázhauz, výstava

do 6.9. Internet is too much, NOV art space, výstava

do 30.9. Záhada sedmi knih, Krajská knihovna v Pardubicích, výstava

do 13.9. Výstava Pardubické střípky: Všechno je ve hvězdách, Krajská knihovna v Pardubicích, výstava

do 10.10. Alexandra Hrehová: Past-viny II (SK), Divadlo 29, výstava

5.9. 17:00 CLMMA 2 - Galavečer bojových sportů, Automatické mlýny

5.9. 17:00 Dechový Orchestr Holice, Dům kultury Dukla - před DK Dukla, koncert

5.9. 19:00 Makropulos musical, Východočeské divadlo, divadlo

5.9. 19:00 Večer písní o životě aneb šansony a balady, Epifany, koncert

5.9. 20:00 Klára Sára, Everything, koncert

5.9. 21:00 Po strništi bos, Pardubické letní kino Rebel, film

5.9. 22:00 Retro Party w/ DJ Pepíno, Everything, tanec / koncert

6.9. 7.9. Dino Expo & Show 2025 & živí pavouci, Výstavní, kongresové a kulturní centrum Ideon

6.9. 7.9. Dny evropského dědictví Pardubice 2025, Pardubice - vice na str. 10 a 12

6.9. 7.9. Food Day Festival, Tyršovy sady

6.9. 8:00 14:00 Výstava motýlů, brouků a ostatních skupin hmyzu, ABC Klub - Hlavní sál

6.9. 9:00 - 17:30 IV. Dragoon Sabre 2025 - HEMA Tournament, TJ Pardubičky

6.9. 9:00 Konference Síla přírody 2025, Congress Centre Pardubice

6.9. 10:00 7.9. 18:00 Food Day Festival - Pardubice, Tyršovy sady

6.9. 10:00 Maker Faire Pardubice 2025, Vzdělávací centrum Sféra, přehlídka inovátorů a vynálezců

6.9. 10:00, 12:00, 14:00 a 16:00 Pravidelné komentované prohlídky Automatických mlýnů, Automatické mlýny

6.9. 10:00 15:00 Výletní vlak po chrudimských lokálkách, Museum Rosice nad Labem

6.9. 11:00 15:00 Dny evropského dědictví v Gampě & Otevřená výtvarná dílna: Bez Hranic, GAMPA - Galerie města Pardubic

6.9. 12:00 Na Hrázi Fest 2025, Pardubice

6.9. 13:00 IV. kvalifikace na 135. Velkou pardubickou se Slavia pojišťovnou - Evropský den koní, Dostihové závodiště Pardubice, dostihy

6.9. 13:00 Kouzla nejen pro děti - Duo Standa a Zdeňka, Pardubický klub kouzel a magie, akce pro děti

6.9. 13:00 U20 I. Liga Juniorek Spectrum, Krtkova aréna, softball / baseball

6.9. 14:00 Komentovaná prohlídka výstavy Chatrný 100 + projekce filmu, Gočárova galerie v Automatických mlýnech

6.9. 14:00 Naděje pro Alžbětku - VII. benefiční utkání v ledním hokeji, Enteria Aréna

6.9. 14:00 Nemošické posvícení 2025, Sportovní hřiště Nemošice

6.9. 14:00 U Gočára v ateliéru, Gočárova galerie v Automatických mlýnech

6.9. 15:00 Komentované procházky - Pardubice v časech nacismu, Institut Paměti národa

6.9. 15:00 Mirai Summer Fest 2025, Pardubice - louka u koupaliště Cihelna, koncert

6.9. 17:00 O Lesněnce, Sportovní hřiště Nemošice, divadlo

6.9. 17:00 Fenomén Josef Gočár, Gočárova galerie v Automatických mlýnech, přednáška

6.9. 18:00 Cizinec, Východočeské divadlo - Městské divadlo, divadlo

6.9. 19:00 Křest nového alba Gorale Originale, Ponorka - hudební klub, koncert

6.9. 20:00 Černozaborské posvícení 2025, Hostinec U Kosteckých

7.9. 9:00 Hobby westernové závody Popkoviće, Ranč Silver Cat

7.9. 10:00 17:00 Dny evropského dědictví na zámku, Zámek Pardubice - Východočeské muzeum - areál zámku a depozitář Ohražení

7.9. 10:00 17:00 Dožínky okresu Chrudim a Pardubice, Dostihové závodiště Pardubice

- 7.9. 10:00, 12:00, 14:00 a 16:00 Pravidelné komentované prohlídky Automatických mlýnů, Automatické mlýny
- 7.9. 11:00 U20 I. Liga Juniorek Tempo, Krtkova aréna, softball / baseball
- 7.9. 14:00 a 16:00 Den otevřených dveří, Východočeské divadlo
- 7.9. 15:00 Mirai Summer Fest 2025, Pardubice - louka u koupaliště Cihelna, koncert
- 7.9. 16:00 18:00 Pardubická muzika + Czech and Then Some, Pernštejnka, koncert
- 7.9. 19:00 Závěrečný galakonzert - Zlatá Pec 2025, Dům hudby, koncert
- 7.9. 19:30 Úplné zatmění Měsíce, Hvězdárna barona Artura Krause, mimořádné pozorování
- 8.9. 9.9. Konference Muzea bez bariér, Gočárova galerie v Automatických mlýnech
- 8.9. 17:00 Pojd' s námi tancovat swing! , Taneční Centrum Lípa, kurz
- 8.9. 18:30 Buď láska, Institut Paměti národa, dokument o cestě humanitární pomoci na Ukrajinu
- 8.9. 18:30 Jarek, Gočárova galerie v Automatických mlýnech, filmový klub
- 8.9. 19:00 Filmová hudba Hanse Zimmera při svíčkách, Dům hudby, koncert
- 9.9. 10.9. Digitální transformace univerzity 2025, Galerie Univerzity Pardubice - Univerzitní aula
- 9.9. 10.9. Konference MEMPUR 2025, Univerzita Pardubice - Fakulta chemicko - technologická
- 9.9. - 16.11. Pocta koňské kráse - Marie Vašková, Výstavní prostor Mázhaus
- 9.9. 16:00 18:00 Digitální svět kolem nás, Hudební sál Radnice
- 9.9. 16:00 Zubříkův klub, Zámek Pardubice - Východočeské muzeum, zábavný program pro děti
- 9.9. 17:00 Vernisáž výstavy Pocta koňské kráse - Marie Vašková, Výstavní prostor Mázhaus
- 9.9. 19:00 Arpád Soltész: Strategie přežití (SK), GAMPA - Galerie města Pardubic
- 9.9. 19:00 Václav Noid Bárta a Bek Bek Clan, Výstavní, kongresové a kulturní centrum Ideon, koncert
- 10.9. 9:00 a 15:00 Muzejní akademie 2025/2026, Zámek Pardubice - Východočeské muzeum, akademie pro aktivní seniory
- 10.9. 10:00 12:00 Rodinná středa: Kam až sahá me, GAMPA - Galerie města Pardubic
- 10.9. 15:00 17:00 Digitální gramotnost a digitální stopa, Galerie Univerzity Pardubice - Univerzitní aula, přednáška
- 10.9. 15:00 Muzejní akademie 2025/2026, Zámek Pardubice - Východočeské muzeum, akademie pro aktivní seniory
- 10.9. 15:00 19:00 Výměňák, Mladých
- 10.9. 16:00 Tomáš Moravec: Emergency, Gočárova galerie - Dům U Jonáše, komentovaná prohlídka výstavy
- 10.9. 17:00 Přeloučská dechovka Vladimíra Kosiny, Bubeníkovy sady
- 10.9. 17:00 „Vysochinou okolo Javořice“, „Jeseníky od Ramzové po Rejvíc“ a „Králický Sněžník“, Reálka Pardubice - Sál Jana Kašpara - Sál Jana Kašpara, film
- 10.9. 18:00 Dynamo Pardubice - Mountfield HK, Enteria Aréna - Velká hala, hokej
- 10.9. 18:00 Podvečer s komorní hudbou, Zámek Pardubice - Východočeské muzeum - Kaple Tří králů, koncert
- 10.9. 19:00 Chyťte Chaplina!, Východočeské divadlo, divadlo
- 10.9. 20:00 Karaoke Night, Everything, koncert
- 11.9. 16:00 Zvyšování digitálních komeptencí dětí za pomoci platformy Minecraft, Dům dětí a mládeže Beta
- 11.9. 18:00 (Aktivistická) procházka po Mlýnském ostrově s Šárkou Zahálkovou & Vladimírem Turnerem, GAMPA
- 11.9. 18:00 20:00 Otevřená hodina improvizace, Ekocentrum Paleta, divadlo
- 11.9. 19:00 Dobytí Severního pólu DS Jmelí a Duk, Doli Klub, divadlo
- 11.9. 19:00 Ecstatic Dance w/ Amaru, Everything, tanec
- 11.9. 19:00 Komentovaná prohlídka & projekce filmu Veřejně prospěšné práce (2025), GAMPA - Galerie města Pardubic
- 11.9. 20:30 Filmový čtvrtek: Veřejně prospěšné práce, GAMPA - Galerie města Pardubic
- 12.9. 9:30 Vyprovokuj (se) tancem! workshop, Gočárova galerie v Automatických mlýnech
- 12.9. 10:00 Seniorský pátek: Hranice, co (ne) mizí, GAMPA - Galerie města Pardubic
- 12.9. 16:00 22:00 Rooftune - One more sunset, Automatické mlýny
- 12.9. 18:00 Malování vínem a degustace vín, Simply Coffee
- 12.9. 18:00 Tajemství za obálkou, Krajská knihovna v Pardubicích, beseda s překladatelkou Michalou Markovou

- 12.9. 19:00 Bláznivé nůžky, Východočeské divadlo Pardubice - Malá scéna ve dvoře, divadlo
- 12.9. 19:00 Tanec v rodném domě, Východočeské divadlo, divadlo
- 12.9. 19:00 Vyprovokuj (se) tancem představení, Gočárova galerie v Automatických mlýnech - Sál GG
- 12.9. 20:00 Trinity Nacht, Trinity Club, koncert
- 12.9. 20:30 Tajemství za obálkou: večerní tematický knihovní kvíz, Knihovni centrum u Vokolků - Budova sýpků, Příhrádek
- 12.9. 21:00 Má je pomsta, Pardubické letní kino Rebel
- 12.9. 22:00 Disco party w/ Paul Bulva, Everything
- 13.9. 14.9. Retroměstečko, Kasárna Hůrka
- 13.9. 7:00 4. Závod SRC + závěrečné vyhlášení šampionátu, Motodrom Pardubice
- 13.9. 10:00 Malování akrylovými barvami, Simply Coffee
- 13.9. 10:00 23:00 Oslava 700 let obce Rosice nad Labem, TJ Sokol Rosice nad Labem
- 13.9. 10:00, 12:00, 14:00 a 16:00 Pravidelné komentované prohlídky Automatických mlýnů, Automatické mlýny,
- 13.9. 10:15 MFK Chrudim FK Viagem Ústí nad Labem, Stadion Arnošta Košťála, fotbal
- 13.9. 11:00 22:00 Nachmelené mlýny 7 - Pardubický pivní festival, Automatické mlýny
- 13.9. 13:00 Kouzla nejen pro děti - Duo Standa a Zdeňka, Pardubický klub kouzel a magie, akce pro děti
- 13.9. 13:00 Po stopách Josefa Gočára v Pardubicích, Zámek Pardubice - Východočeské muzeum, procházka po městě
- 13.9. 13:30 15:30 Alternativní přípravy kávy, Cobydup
- 13.9. 15:00 Komentované procházky - Nálepty na Pardubice, Jungmannova 1020, naproti starému nádraží
- 13.9. 16:00 Masáže snadno a s láskou, Cobydup
- 13.9. 17:00 21:00 Vendetta Revival, Restaurace Rosignano, koncert
- 13.9. 18:00 Atomová kočička, Východočeské divadlo, divadlo
- 13.9. 19:00 Michael Srb, Kavárna Nota, koncert

- 13.9. 20:00 Kytarohraní, Kavárna Nota, koncert
- 14.9. 8:00 Týnky pohádková stezka, Pardubice - Studánecký les
- 14.9. 10:00, 12:00, 14:00 a 16:00 Pravidelné komentované prohlídky Automatických mlýnů, Automatické mlýny
- 14.9. 10:00 Snídaně a malování zlatem, Simply Coffee
- 14.9. 13:00 Superhrdinové aneb legendy a pověsti v Pardubicích, Zámek Pardubice - Východočeské muzeum, akce pro děti
- 14.9. 15:00 Tvůrčí neděle: Nadechnout se, GAMPA - Galerie města Pardubic
- 14.9. 16:00 Živaňanka, Vinotéka Na pergole, koncert
- 14.9. 16:30 Dernisáž výstav Chatrný 100 a Figura / v Krajce / v Konfrontaci, Gočárova galerie v Automatických mlýnech
- 14.9. 16:30 Vznik moderní krajky designérka nebo krajčářka, Gočárova galerie v Automatických mlýnech, přednáška
- 14.9. 17:00 Dynamo Pardubice - Mladá Boleslav, Enteria Aréna - Velká hala, hokej
- 14.9. 19:00 Pinkbus slovenský a žiadny iný (SK), GAMPA - Galerie města Pardubic
- 15.9. 10:00 Vzpomínky na T., Východočeské divadlo - Městské divadlo, divadlo
- 15.9. 18:30 Ty krávo!, Gočárova galerie, filmový klub
- 15.9. 18:30 Umělá inteligence (AI) pro seniory, Institut Paměti národa, přednáška
- 15.9. 19:00 Mechanická žena aneb Krize identity aneb Návrat do dětství, Východočeské divadlo Pardubice - Malá scéna ve dvoře, divadlo
- 15.9. 19:00 Zahajovací koncert 57. sezony KFP - Inaugurace, Dům hudby - Sukova síň
- 16.9. - 18.9. Technology Days 2025, Výstavní, kongresové a kulturní centrum Ideon
- 16.9. 9:30 - 17:00 Den otevřených dveří v Centru Kosatec, Centrum Kosatec
- 16.9. 17:00 U20 I. Liga Juniorek Joudrs B, Krtkova aréna, softball / baseball
- 16.9. 19:00 Vzpomínka na Etc. Olin Nejezchleba a Pavel Skála, Dolí Klub, koncert
- 16.9. 19:00 Zahajovací koncert 57. sezony KFP - Inaugurace, Dům hudby - Sukova síň
- 16.9. 19:00 Zřít do tmy [oidipus], Východočeské divadlo Pardubice - Malá scéna ve dvoře, divadlo
- 16.9. 19:30 Partička na vzduchu, Dům kultury Dukla
- 17.9. 9:00 a 15:00 Muzejní akademie 2025/2026, Zámek Pardubice - Východočeské muzeum, akademie pro aktivní seniory
- 17.9. 17:00 Komentovaná prohlídka výstavy Radka Bodzewicz: Uroboros, Gočárova galerie - Dům U Jonáše
- 17.9. 18:00 Základní kurz herectví, Skautské centrum Vinice
- 17.9. 19:00 Mirek Kemel Trio, CrossCafe Original, koncert
- 17.9. 19:00 Zahajovací koncert 57. sezony KFP - Inaugurace, Dům hudby - Sukova síň
- 17.9. 19:00 Šansonárium s Petrou Tenorovou, Everything, koncert
- 17.9. 21:00 Simpsonovi ve filmu, Pardubické letní kino Rebel
- 18.9. 8:30 - 18:00 Festival Vzájemná inspirace, galerie Univerzity Pardubice - Univerzitní aula
- 18.9. 10:00 Maryša, Východočeské divadlo - Městské divadlo, divadlo
- 18.9. 19:00 Barocco sempre giovane, Hudební sál Radnice, koncert
- 18.9. 20:00 Koncert saxofonistky KJ Sax, Everything
- 18.9. 20:00 threeiscompany & Jaro Viňarský: Ihopeiwill (SK), Divadlo 29, divadlo
- 18.9. 21:00 Barbie, Pardubické letní kino Rebel, film
- 19.9. - 21.9. Burger Street Festival Pardubice, Palác Pardubice
19. a 20.9. 8:30 - 18:00 Festival Vzájemná inspirace, Galerie Univerzity Pardubice - Univerzitní aula
- 19.9. 8:30 a 10:00 Pohádky kouzelné babičky (studio Laik), Východočeské divadlo Pardubice - Malá scéna ve dvoře, divadlo
- 19.9. 17:00 Orchestr Jana Kvíčaly, Dům kultury Dukla - před DK Dukla, koncert
- 19.9. 17:00 Speedway Euro Championship - Final, Plochodrážní stadion
- 19.9. 17:00 Šťastná setkání speed dating, Angi Kafe
- 19.9. 18:00 Dynamo Pardubice - Olomouc, Enteria Aréna - Velká hala, hokej
- 19.9. 19:00 Velká bankovní loupež, Východočeské divadlo, divadlo
- 19.9. 19:00 Č.P.01 a Miloš Fic: Divadelní planetky, Divadlo Exil, koncert
- 19.9. 20:00 Kristin is singing, Everything, koncert
- 19.9. 21:00 Tmavomodrý svět, Pardubické letní kino Rebel, film
- 19.9. 22:00 80's 90's & Millenium W/ Linkinč, Everything, koncert
- 20.9. a 21.9. FK Pardubice 1. FC Slovácko, Stadion Arnošta Košťála, fotbal
- 20.9. 9:30 Aroma jóga, Cobydup
- 20.9. 10:00, 12:00, 14:00, 16:00 Pravidelné komentované prohlídky Automatických mlýnů, Automatické mlýny
- 20.9. 13:00 Finále MS Flat track - 51. Zlatá stuha juniorů, Plochodrážní stadion
- 20.9. 13:00 Po stopách Pernštejnů v Pardubicích, Zámek Pardubice - Východočeské muzeum, komentovaná prohlídka
- 20.9. 14:00 Rock in Pardubice, Ke Koupališti - louka u koupaliště Cihelna, koncert
- 20.9. 14:30 Gulášfest, TJ Pardubičky
- 20.9. 16:00 U20 I. Liga Juniorek Hladoví Hroši, Krtkova aréna, softball / baseball
- 20.9. 19:00 Travesti Show Dolly Mishell & Anastacia, Everything
- 21.9. 10:00, 12:00, 14:00 a 16:00 Pravidelné komentované prohlídky Automatických mlýnů, Automatické mlýny
- 21.9. 10:30 Pardubice Bez Bariér Open 2025, Městský atletický stadion
- 21.9. 11:00 - 19:00 Krajské dožínky Pardubice 2025, Pardubice
- 21.9. 11:00 U20 I. Liga Juniorek Arrows, Krtkova aréna, softball / baseball
- 21.9. 12:00 77. Zlatá přilba města Pardubic, Plochodrážní stadion
- 21.9. 13:00 Prohlídka Pernštejnské truhly, Zámek Pardubice - Východočeské muzeum
- 21.9. 14:00 Taneční odpolední čaj se skupinou Srubovanka, Kulturní dům Hronovická
- 21.9. 16:00 Odivo (SK): O vlkovi, který vypadl z knihy, Divadlo 29 - Sál divadla, divadlo
- 21.9. 17:00 Makropulos musical, Východočeské divadlo - Městské divadlo, divadlo

- 21.9. 19:00 Koncert filmové hudby, Dům kultury Dukla, koncert
- 22.9. 18:30 Bochník chleba do Auschwitzu, Institut Paměti národa, vyprávění
- 22.9. 18:30 Quisling poslední dny, Gočárova galerie v Automatických mlýnech, filmový klub
- 22.9. 19:00 Benefiční koncert talentů Konzer-
vatoře Pardubice, Dům hudby
- 22.9. 19:00 Radůza s kapelou, Východočeské
divadlo, koncert
- 23.9. 9:30 Hodiny dekorování polotovaru,
Dům dětí a mládeže Beta
- 23.9. 10:00 S čerty nejsou žerty, Východo-
české divadlo, divadlo
- 23.9. 19:00 Začátky a konce..., Divadlo 29,
ostatní
- 23.9. 21:00 Všichni moji cizinci, Pardubické
letní kino Rebel, film
- 24.9. 8:00 - 13:00 Workshop - Fyzotesty na-
(ne)čisto, Střední průmyslová škola chemická
Pardubice
- 24.9. 10:00 a 14:00 Muzejní akademie
2025/2026, Zámek Pardubice - Východočeské
muzeum, akademie pro aktivní seniory
- 24.9. 17:00 Pernštejnka, Bubeníkovy sady,
koncert
- 24.9. 17:00 Toskánsko - Florencie, Archa -
Sbor Církve bratrské, přednáška
- 24.9. 18:00 OnkoThing - setkání nejen onko-
logicky nemocných, Everything
- 24.9. 19:00 Mirek Paleček, Doli Klub, koncert
- 24.9. 20:00 Raději zešítet v divočině, Divadlo
29, film
- 25.9. 18:00 Dynamo Pardubice - Oceláři Tři-
nec, Enteria Aréna - Velká hala, hokej
- 25.9. 18:00 Protokol, Východočeské divadlo,
divadlo
- 25.9. 19:00 Hudební hospoda, Doli Klub, kon-
cert
- 25.9. 19:00 Sex na vlnách, Východočeské di-
vadlo, divadlo
- 25.9. 21:00 Duna: Část druhá, Pardubické let-
ní kino Rebel, film
- 26.9. a 27.9. GO! Automatické mlýny 2025 - 2
roky spolu, Automatické mlýny
- 26.9. 14:00 - 18:00 Kurz laické první pomoci
pro širokou veřejnost, Centrum péče o zdraví
- 26.9. 16:00 - 22:00 Noc vědců na Univerzitě
Pardubice 2025, Univerzita Pardubice - Fakul-
ta chemicko - technologická
- 26.9. 18:30 Abyss of the flame tour 2025:
Innersphere + Purnama + Hudič [BE] + Peorth
[SK], Ponorka - hudební klub, koncert
- 26.9. 19:00 Improshow, Divadlo Exil, divadlo
- 26.9. 19:00 Můžem, i když nemůžem, Restau-
race Blériot, divadlo
- 26.9. 20:00 Fanfán Tulipán, Divadlo 29, kon-
cert
- 26.9. 20:00 Katannah - The UnderDog Tour,
Music club Žlutý pes, koncert
- 26.9. 20:20 John Faithurst, Jazz Tangens
club, koncert
- 26.9. 22:00 Rockotéka w/ Dj Pácalt, Every-
thing, koncert
- 27.9. 25. Staročeská polabinská pouť, Pardu-
bice
- 27.9. 10:00, 12:00, 14:00, 16:00 Pravidelné
komentované prohlídky Automatických mlý-
nů, Automatické mlýny
- 27.9. 10:15 MFK Chrudim SK Hanácká Slavia
Kroměříž, Stadion Arnošta Košťála, fotbal
- 27.9. 11:00 Tajný kryt, Zámek Pardubice - Vý-
chodočeské muzeum , dětská prohlídka krytu
civilní obrany
- 27.9. 13:00 Kouzla nejen pro děti - Duo Stan-
da a Zdeňka, Pardubický klub kouzel a magie,
akce pro děti
- 27.9. 13:00 Kryt civilní obrany, Zámek Par-
dubice - Východočeské muzeum - kryt civilní
obran, prohlídka
- 27.9. 18:00 Kdo je tady ředitel?, Východočes-
ké divadlo - Městské divadlo, divadlo
- 27.9. 18:30 Clash 13 - Stranger, Enteria Aréna,
sport
- 27.9. 20:00 Eagle Eye Tarja Tribute, Music
club Žlutý pes, koncert
- 27.9. 20:00 Koncert kapely Zenough + after-
party, Everything, koncert
- 27.9. 21:00 Zrodila se hvězda, Pardubické let-
ní kino Rebel, film
- 27.9. 22:00 Clash 13: Afterparty, Trinity Club,
koncert
- 28.9. 10:00, 12:00, 14:00, 16:00 Pravidelné
komentované prohlídky Automatických mlý-
nů, Automatické mlýny
- 28.9. 15:00 Lollipopz - Rainbow Show, Kultur-
ní dům Hronovická, akce pro děti
- 28.9. 15:00 Pohádky kouzelné babičky (stu-
dio Laik), Východočeské divadlo Pardubice -
Malá scéna ve dvoře, divadlo
- 28.9. 16:00 Labe příběh řeky, Gočárova gale-
rie v Automatických mlýnech, beseda s auto-
rem Janem Šíchou
- 28.9. 19:00 Drazí rodiče, Východočeské diva-
dlo, divadlo
- 28.9. 19:00 Petr Jan Juračka - Kolumbie - Ex-
pedice Páramo, Everything, přednáška
- 29.9. 18:30 Záblesky naděje, Gočárova gale-
rie, filmový klub
- 29.9. 18:30 Česká žena, Institut Paměti ná-
roda, beseda
- 29.9. 19:00 Besídka 2025, Východočeské di-
vadlo - Městské divadlo, divadlo
- 30.9. 17:00 Jak se žilo za socialismu?, Zámek
Pardubice - Východočeské muzeum , přednáš-
ka
- 30.9. 19:00 Cizinec, Východočeské divadlo -
Městské divadlo, divadlo
- 30.9. 19:00 Marek Vašut - Káťa a krokodýl
aneb 50 let v šoubyznyso, Kulturní dům Hro-
novická, talkshow
- 30.9. 19:00 Neběhej s nůžkami v ruce, Diva-
dlo Exil, divadlo
- 30.9. 19:00 Vodáci, Doli Klub, koncert
- 30.9. 20:00 Andrea Miltnerová: The Power
Game, Divadlo 29, divadlo
- 1.10. 16:00 17:30 Herecký kurz pro děti od 9
do 13 let, Skautské centrum Vinice
- 1.10. 17:00 Japonsko, Archa - Sbor Církve bra-
trské, přednáška
- 1.10. 19:00 Queenshow Pardubice, Výstavní,
kongresové a kulturní centrum Ideon, koncert
- 2.10. - 2.11. Odkaz Václava Havla v tvorbě
mladých grafiků, Zámek Pardubice - Východo-
české muzeum
- 2.10. 19:00 Jazzový koncert - Štěpán Marko-
vič trio, Everything, koncert
- 2.10. 20:00 Robert Balzar Trio, Divadlo 29,
koncert
- 3.10. - 4.10. Podzim v Bylance aneb Pod širým
nebem divadelní bilance, Tělocvična Bylanka -
Sokolovna Světkov, divadelní akce pro rodiny
- 3.10. 19:00 Ian Paice & Purpendicular perfor-
ming classic Deep Purple, Výstavní, kongreso-
vé a kulturní centrum Ideon, koncert

3.10. 19:00 Sex pro pokročilé, Kulturní dům Hronovická, divadlo

3.10. 20:00 SPS - Punk & Film Turné 2025, Music club Žlutý pes, koncert

4.10. Cashanova Bulhar, Music club Žlutý pes, koncert

4.10. 5.10. FK Pardubice MFK Karviná, Stadion Arnošta Košťála, fotbal

4.10. 9:00 - 12:00 Festival ptactva Lázně Bohdaneč, Zámek - VČM, procházka, sraz v 9 h před sochou sv. Jana Nepomuckého u boh-danečského mlýna (500 m od konečné č. 3)

4.10. 10:00 18:00 PokéTour Pardubice, Palác Pardubice

4.10. 10:00 Sraz senzorického hraní, Grill re-restaurant Kelt

4.10. 10:30 Leoš a jeho kamarádi, Dům hudby - Sukova sň, koncert

4.10. 13:00 Kouzla nejen pro děti - Duo Stan-da a Zdeňka, Pardubický klub kouzel a magie, akce pro děti

4.10. 14:00 Den architektury, Zámek Pardubi-ce - Východočeské muzeum

4.10. 15:00 Komentované procházky - Pardu-bice v časech nacismu, Institut Paměti národa

4.10. 17:00 Pardubický blues fest - Blues pro Špágra, Doli Klub, koncert

4.10. 18:00 Petr Jan Juračka - křest knihy: Nejsou to šlapky!, Dům hudby

4.10. 19:00 We Love 90's - 2 Unlimited, Lu-netic, Holki, Výstavní, kongresové a kulturní centrum Ideon

Turistické informační centrum
www.pardubice.eu/turista, mobil 775 068 390,
e-mail: info@ticpardubice.cz

Evropský den koní nabídne dostihy, workshopy i hosty z Belgie

Kvalifikační dostihový seriál míří do fi-nále. V sobotu 6. září bude na pardubickém dostihovém závodišti na programu čtvrtá a poslední kvalifikace na 135. Velkou par-dubickou se Slavia pojišťovnou a dalších sedm překážkových dostihů. Tradičně ji doprovází Evropský den koní, který se le-tos poprvé uskuteční pod novým názvem EURO EQUUS DAY.

„Zveme všechny na již tradiční Evrop-ský den koní, který probíhá v rámci IV. kva-lifikace. Pardubice jsou už po staletí spjaté s koňmi a dostihovou tradicí. Evropský den koní je pro nás příležitostí připomenout, že jsme součástí evropské rodiny koňských měst a že si tohoto dědictví vážíme. Čekají vás nejen koňské dostihy, ale také tradice společně si můžeme připomenout histo-

rické a kulturní dědictví chovu evropských koní. Součástí dne budou také oblíbené ro-dinné aktivity skákání přes překážky, jízda na dostihovém trenažeru, soutěže, kvízy i kreativní dílny s koňskou tematikou,” zve na závodiště náměstkyně primátora Jiřina Klčová.

Novinkou letošního roku je účast hostů z Belgie, kteří do Pardubic přivezou ukázk

své koňské tradice. „Letos se navíc do-stihového dne účastní také Belgičané se svojí nabídkou koňských aktivit a předsta-ví zejména světoznámý dostih Waregem Koerse. Těšit se můžete také na degus-tace drinků i místních produktů v jejich vlastním stánku,” doplňuje vedoucí úseku vnějších vztahů pardubické radnice Hana Svobodová.

Alej Svobody propojí minulost s budoucností

Na městských pozemcích se v sobotu 8. listopadu uskuteční společná výsadba 80 lip malolistých. Akce tam symbolicky zakon-čí celoroční připomínku 80 let od konce 2. světové války, navíc v měsíci listopadu, kdy si republika připomíná Den boje za svobodu a demokracii. Do akce se zapojí pamětníci, školy, spolky, Skauti, Sokoli, rodiny i jednot-livci. Projekt připravuje město Pardubice ve spolupráci s Městským obvodem Pardu-bice IV, společností RECUTECH s.r.o., ochra-náři ze spolku Pestré Polabí, Institutem Pa-měti národa a Památníkem Zámeček.

„Krajinu Pardubicka odedávna křižují polní cesty lemované stromořadími. Aleje jsou zelenými koridory, které spojují genera-ce a připomínají, že krajina není jen prosto-rem, ale i pamětí. I proto vzniká nová Alej

Svobody, která povede od Nemošic k Draž-kovicím. Každý strom, který společně za-sadíme, je symbolem naděje a pokračování toho, co bylo, co je a co přijde po nás,” říká náměstkyně primátora Jiřina Klčová. „Alej nám připomíná, že svobodu musíme chránit a pěstovat stejně jako stromy v krajině.”

Myšlenku výsadby aleje podpořil i ře-ditel Institutu Paměti národa Libor Denk. „Spojení Aleje Svobody s osmdesátým vý-ročím konce války nám dává hluboký smysl. Stromy v krajině nesou paměť stejně jako lidské vzpomínky. Procházka alejí pak nabízí příležitost připomenout si ty, kteří za naši svobodu bojovali.” Do projektu se aktivně zapojil také Památník Zámeček.

Do projektu se významně zapojuje také firma RECUTECH s.r.o., která od roku 2016

v rámci projektu For more green vysazuje stromy na Pardubicku a Chrudimsku. „Z ka-ždého prodaného výměníku věnujeme 10 centů na výsadbu stromů. Jsme rádi, že letos můžeme spolupracovat i s městem Pardubice a spolkem Pestré Polabí při vý-sadbě pamětní aleje v Nemošicích. Věříme, že společně dokážeme krajinu kolem nás obohacovat i do budoucna,” uvádí Filip Ha-zuka za společnost RECUTECH s.r.o.

Výsadbu doplní v příštím roce „motýlí dálnice”, tedy pás kvetoucích rostlin pod-porující biodiverzitu. Poskytne útočiště nejen motýlům, ale i dalším druhům hmy-zu, ptákům a drobné zvěři. Zároveň chrání půdu před erozí a zadržuje vláhu. „Tako-vé pásy jsou důležité pro udržení života v polní krajině. Přinášejí rovnováhu přírodě

i lidem,” vysvětluje Martin Trávníček ze spolku Pestré Polabí. Součástí aleje budou také lavičky a v dalších letech i podsadby původních listnatých keřů. O nově vysa-zené stromy se bude v prvních letech starat odbor životního prostředí magistrátu a následně městský obvod Pardubice IV.

„Považuji za samozřejmé, že obvod je městu významným partnerem při plánování, koordinaci i samotné výsadbě nejen tohoto stromořadí, ale i dalších dílčích projektů z kra-jinářské studie Pardubice jih, zpracované pro jižní část území, kde je citelný nedostatek hodnotných krajinných struktur a biotopů a která obsahuje řadu krajinnářských opatře-ní pro toto území. Rozhodně je naší snahou vracet zeleň do krajiny,” dodal starosta čtvrtého obvodu Jan Procházka.

Rosice nad Labem oslaví 700 let od první písemné zmínky

Městský obvod Pardubice VII připravuje slavnostní akci u příležitosti 700. výročí první doložené písemné zmínky o Rosicích nad Labem, jedné z jeho míst-ních částí. Oslavy proběhnou v sobotu 13. září od 10 do 23 hodin na fotbalovém hřišti TJ Sokol Rosice nad Labem. Návštěvníci se mohou těšit na celodenní program, jehož cílem je důstojně připo-menout významné jubileum, představit místní tradice a nabídnout prostor pro

kulturní zážitky, přátelská setkání i spo-lečný odpočinek.

„Rosice mají dlouhou a bohatou histo-rii, která si zaslouží připomenutí. Věříme, že oslava výročí se stane příležitostí k posílení komunitního života a setkání obyvatel všech generací,” uvádějí pořá-datelé z městského obvodu Pardubice VII. Podrobný program naleznou zájem-ci na webových stránkách městského obvodu www.pardubice7.cz.

Historie Rosic nad Labem v kostce

Počátky osídlení území Rosic nad Labem sahají hluboko do pravěku. O tom svědčí četné archeologické nálezy, zejména tzv. popelnice kul-tury knovízské, mezi nimi i známá „Amtarka”, nalezená na pohřebišti u dnešního nádraží. Tyto nálezy, da-tované do období 2000 3000 let př. n. l., potvrzují dlouhodobé osídlení této lokality.

První písemná zmínka pochází z 7. října 1325, kdy tehdejší majitel rosické tvrze rozděloval majetek mezi své syny. Dokument vznikl za vlády českého krále Jana Lucemburského a představuje nej-starší doložený doklad o existenci obce.

Během staletí se Rosice rozvíjely a proměňovaly. V současnosti tvoří městský obvod Pardubice VII, a i nadále si uchovávají svou jedinečnou identitu, historický význam i komunitního ducha.

Křížovka o ceny

Křížovky roku 2025 se vztahují k seriálu VČM Cestou k modernímu městu.

Realizované i nerealizované vize Josefa Gočára v Pardubicích

K Pardubicím Josefa Gočára vázalo také manželství s Marií Chladovou. Ta totiž pocházela z rodiny místního zámec- kého sládka Antonína Chlada, který si zde od roku 1881 pronajímal pivovar. Zlatavé- mu moku se v nedalekém Semíně a Boh- danči věnoval také architektův otec Aloiz Gočár, který udržoval velmi dobré vztahy s konkurencí. Čilý kontakt pokračoval i po jeho smrti. Právě na pohřbu otce se student architektury Josef Gočár s Ma- rií seznámil. Rozvíjející se přátelství mezi Marií a Josefem přerostlo v lásku, kterou snoubenci stvrdili roku 1912 snubními prs- týnkami. O rok později (**TAJENKA**) syn Jiří, který pak pečoval o památkovou ochranu otcova díla včetně pardubických automa- tických mlýnů.

Znění tajenky nám posílejte do data příští uzávěrky poštou nebo elektronicky na adresy uvedené v tiráži na straně 20. Tajenka z minulého čísla: **LETNÍ STA- DION**. Výherkyní se tentokrát stala paní Markéta Cempírková. Cena od města Par- dubice je připravena k vyzvednutí po e- mailové / telefonické domluvě na Pern- štyňském náměstí.

AUTOR: JIRKA KŘÍŽOVKA ZVOLÁNEK	PODĚL	KRUTÝ ČLOVĚK	ZNAČKA ZLATA	KRAJE	 Pardubice	SAMEC OVCE	SYMETRÁLA	ZNAČKA SODÍKU	 Pardubice	ZROZENÍ (MN.Č.)	PŘEDSTAVENÍ KLÁŠTERŮ	BÝV. HOKEJ. OBRÁNCE
POHÁDKOVÁ PŘÍŠERA					TUZEXOVÁ POUKÁZKA				VÝMĚŠEK TĚLA			
VAVŘÍN					VYSOKÉ KARTY VOJENSKÁ PRODEJNA				PRIMÁTI PLOUTI			
NÁZEV ZN. SÍRY			ŠVÝC. ŘEKA DEZ. PROSTŘE- DEK					KLUKOVSKÁ ZBRAŇ PODLÝ ČLOVĚK				
 Pardubice	POLSKÉ MĚSTO	SOVĚTSKÝ TANEC VÝKVĚT SPOLEČNOSTI					NEČAS JMÉNO					
TAJENKA												
JMÉNO LYŽÁRKY HANOUSKOVÉ						MASY LIDÍ OZN. VÝROBKŮ PRO DIABETIKY					OSOBNÍ ZÁJMENO	USAZENINA
JEDNOTKY JASU					ČAS ZVUK ZVONKU					OZN. NAŠICH LETADEL ST. SOLMIZAČ- NÍ SLABIKA		
OTCOVÉ (ZAST.)				ŘÍMSKY 149				1000 KILO- GRAMŮ				
KLUB ANGA- ŽOVANÝCH NESTRANNÍKŮ				CITOSLOVCE PSÍHO KOUSNUTÍ				JIHOEVROPAN				

Cestou k modernímu městu seriál muzea o architektuře

Realizované i nerealizované vize Josefa Gočára v Pardubicích

Budova Anglo-československé banky po dokončení v roce 1925. Foto: archiv VČM.

Před 80 lety, 10. září roku 1945, zemřel jeden z nejvýznamnějších architektů 20. století Josef Gočár. Rodák z nedalekého Semína u Přelouče je s Pardubicemi spjatý více, než by se na první pohled zdálo. Syn bohdanečského sládky studoval na pardubické reálce a mezi místními dívkami si také našel budoucí manželku. Profesionálně však do té doby spíše stojatých vod místní architektury a urbanismu vstoupil až v roce 1910.

V této době na pravém břehu Chrudimky chystali bratři Egon a Karel Win-

ternitzovi postavit rozsáhlý automatický mlýn. Technické vybavení objektu včetně základních projekčních prací připravila místní firma Josefa Prokopa synové, ale architektonickou úpravu objektu svěřili zadavateli Josefu Gočárovi. Ten se rozhodl pro geometricky dekorativní podobu fasády mlýnice s režnými a omítanými plochami. Mlýn kolaudovaný v roce 1911 pak prošel v následujících letech hned několika dalšími úpravami, na kterých opět pracoval Josef Gočár.

Po velkém požáru 20. června 1919 se rychle podařilo přistavět další patro, zřídit vodárenskou věž zakončenou cimbuřím ve tvaru vlaštovičích ocasů a především přistavět novou stavbu síla s prampouchovým mostkem. Stavba tak získala podobu monumentálního „hradního“ paláce, v jehož návrhu Gočár využíval místní historickou tradici, mezopotámské brány i nejmodernější stavební konstrukce.

Další architektův tvůrčí zásah do stavební struktury města souvisel s rozsáhlou soutěží na budovy okresního domu, hotelu, pošty, nájemního domu a městské spořitelny z roku 1913. Gočár jako prosazovatel architektonického kubismu vstoupil s odvážnou vizí krystalicky komponovaných fasád objektů, které stejně jako vizualizace Pavla Janáka šokovaly spíše konzervativní porotu soutěže. Gočárův projekt nebyl oceněn,

a to ke škodě budoucího rozvoje centra města.

Ve 20. letech se architekt stal vůdčí osobností moderní české architektury, a proto nepřekvapí velké množství jeho zakázek. Spolupráci navázal také s Anglo-československou bankou, která si od Gočára nechala navrhnout několik svých regionálních filiálek. Mezi těmito projekty najdeme také moderně klasicistní Anglobanku v Pardubicích, která vznikla mezi léty 1924 a 1925 na místě dvou zbořených domů v těsné blízkosti Zelené brány a zvonice. Architekt zde navrhl šedomodrý rozměrný bankovní palác s bohatým sloupovým řádem, velkou vstupní halou a kompletním vybavením včetně dekorativně pojatých mříží na oknech.

Podruhé do prostoru dnešního náměstí Republiky vstoupil v roce 1927, kdy s ním začalo město a okresní správa jednat o aktualizaci projektu Bohumila Pische na stavbu okresního domu s hotelem. Gočár se tohoto záměru ujal s velkým nasazením a navázal tak na své neúspěšné předválečné snahy. Na poměrně malém pozemku navrhl funkcionalistický víceúčelový palác vhodný pro administrativní zázemí úřadu, kulturní akce, ubytování hostů i občerstvení. Jednoduchou fasádu rozdělenou pouze okny doplnil o modrošedý a vínový opaxitový obklad. Právě jednoduchému a nadčasovému

vzezření budovy připomínající „sporák“ v „moderním stylu krychlovitém“ se neoprávněně vysmíval místní konzervativní tisk.

Součástí monumentální stavby se také stalo suterénní kino Sport pro až 625 diváků, klubovna, restaurace, vinárna a rozměrný taneční sál. Gočár i v tomto případě autorsky přistoupil k návrhu vnitřního vybavení včetně smaltovaného trubkového nábytku v červené, modré a zelené barvě. Žádné další realizace poté v Pardubicích již podle jeho návrhu nevznikly. Postavené budovy však můžeme označit za výrazné příklady jeho bohatého souboru architektonického díla.

Více se o zmíněných Gočárových stavbách v Pardubicích dočtete v publikaci Cesta k modernímu městu, kterou vydalo Východočeské muzeum. K dispozici je v muzejním e-shopu a na pokladně zámku.

Prohlídka Po stopách Josefa Gočára Východočeské muzeum navíc připravilo k výročí úmrtí Josefa Gočára speciální prohlídku. Při procházce centrem města představíme Gočárovy pardubické stavby Winternitzovy automatické mlýny, Anglo-československou banku a hotel Grand s okresním domem. Blíží informace na rezervace@vcm.cz nebo telefonu 773 819 028.

Matěj Bekera, historik Východočeské muzeum - Zámek Pardubice

Léto na zámku bude plné fantazie, hudby, divadla i střelby z kanonů

Září ve Východočeském muzeu bude plné zážitků! Každý si přijde na své milovníci hudby, architektury, historie i dětských dobrodružství.

Zubříkův klub zve malé objevitele

Zubříkův klub nabízí dětem možnost poznat staré hračky, objevovat nové příběhy, navštívit místa běžně nepřístupná a třeba také nahlédnout do šatníku pernštejských žen. Setkání se konají každé druhé úterý v měsíci, od září do ledna, od 16 do 17:30 hodin. Klub je určen pro děti ve věku od pěti do 12 let. Přihlásit se lze na celý půlrok nebo jen na jednotlivé akce, e-mailem na adrese edukace@vcm.cz nebo telefonicky na čísle 702 118 483.

Trio Le Portrait v kapli Tří králů

Večer 10. září kapli Tří králů rozezní komorní soubor Le Portrait. Představí průřez tvorbou skladatelů G. P. Telemanna, H. Rabauda, J. Iberta, A. Dvořáka, G. Enesca či D. Šostakoviče. Pernštejská kaple má omezený počet míst, tak s koupí vstupenky neváhejte!

Den architektury: Dát vizi tvar

V rámci Dne architektury zve Východočeské muzeum na komentovanou prohlídku expozice S.K.L.E.M. Architektky Regina Loukotová a Klára Doleželová představí proces vzniku oceňované stálé výstavy české sklářské tvorby v druhém patře zámeckého paláce. Velkou měrou se na něm podílel dlouholetý kurátor sbírky skla Ivo

Křen (1964–2020), ale právě architektky Loukotová a Doleželová daly jeho vizi tvar. Prohlídka je zdarma po předchozí rezervaci (rezervace@vcm.cz nebo 773 819 028).

Jak se žilo za socialismu? Přijďte si poslechnout, zavzpomínat nebo se podívat

Zavzpomínat na dobu, kterou jste možná sami zažili nebo se s údivem seznámit s jejími absurditami i nezaměnitelnou atmosférou? Obojí přinese podzimní cyklus historických přednášek, který tematicky doprovodí chystanou výstavu Život na sídlišti: Pardubice 1945–2000. Začíná 30. září v 17 hodin v přednáškovém sále muzea.

Do Pardubic dorazí historici, kteří s odstupem, nadhledem i trochou humoru

přiblíží každodenní život za socialismu. Posluchači se například dozví, jakou roli měl volný čas ve výchově „správného občana“, co obnášela představa „nové socialistické ženy“, jak se po setmění měnil veřejný i soukromý prostor a jak počátky televizního vysílání ovlivnily společnost.

30. 9. Vítězslav Sommer Řídit socialismus jako firmu

7. 10. Martin Franc Volný čas v českých zemích

14. 10. Denisa Nečasová Nová socialistická žena

21. 10. Lucie Dušková Vytváření socialistické noci

4. 11. Martin Štoll 1. 5. 1953: Zahájení televizního vysílání

Kateřina Procházková, mluvčí VČM

Diskuzní fórum

Noční lety EBA a.s.

Společnost EAST BOHEMIAN AIRPORT a.s. již druhým rokem protiprávně provozuje terminál na letišti Pardubice v noční době a tím poškozují životnímu prostředí obyvatel města a obcí v okolí letiště.

V dokumentaci EIA, která posuzovala vliv stavby a provozu nového terminálu Jana Kašpara na životní prostředí, byl uvažován a posouzen provoz terminálu pouze v denní době. Souhlasné stanovisko MŽP proto obsahuje podmínku k omezení hlukové zátěže 11.a): „Orientovat se na provoz v denní době (provoz v noční době, a to maximálně do 23.00 hodin, výjimečně umožnit pouze pro opožděné přelety dopravních letadel).“ Tato podmínka je uvedena v územním rozhodnutí a její dodržování požaduje i stavební povolení na terminál.

Dopředu naplánovaným provozem v nepovolené noční době (letos 120 nocí ve 124 kalendářních dnech, loni obdobně 119 nocí) tuto podmínku EBA a.s. porušuje a dopouští se tak opakovaně podvodu. Z podvodu při posuzování vlivu na životní prostředí byla EBA a.s. usvědčena už v roce 2008 (projednání EIA: PAK331). Je smutné, že námi zvolení zastupitelé, kteří řídí Statutární město Pardubice a Pardubický kraj (jediné akcionáře EBA a.s.) a kteří sedí ve správních a dozorčí radě EBA a.s., tolerují toto protiprávní jednání.

Jako občan Pardubic rozvoji civilního provozu na letišti fandím, ale ať se rozvíjí v souladu s platnou legislativou v denní době. Škoda, že i při loňském rekordním

odbavení 200 tis. cestujících hospodařila společnost EBA a.s. opět se ztrátou -26,5 mil. Kč (loni -41,4 mil. Kč). Je otázka, zda je noční odbavení jednoho letadla ekonomicky rentabilní (zvýšené mzdové náklady, provoz techniky a budovy, ...).

Radovan Šmahel, obyvatel města

Pardubice bez jasných pravidel pro parkování i ochranu zeleně. Developerům se otevírá cesta

V červnu letošního roku jsem se na jednání zastupitelstva města Pardubic obrátil na náměstka zodpovědného za územní plánování, urbanismus a architekturu pana Živného a vedoucí odboru hlavního architekta s jednoduchou otázkou:

Proč město Pardubice nemá stanovený koeficient parkovacích stání pro nové bytové projekty? Odpověď jsem nedostal.

Absence tohoto základního nástroje vede k situacím, jako je aktuální projekt Rezidence Kostelíček. Tento bytový dům nabídne desítky nových bytů, ale počet parkovacích míst neodpovídá skutečným potřebám. Sousední města Chrudim a Hradec Králové takový koeficient mají a dokáží díky němu předcházet problémům s nedostatkem parkování. Pardubice však tuto disciplínu stále ignorují.

Navic Rada města Pardubic 23. července 2025 k projektu Rezidence Kostelíček přijala stanovisko, že nemá připomínky. Jednomyslně. Přitom je zřejmé, že dopad na parkování v okolí bude značný a negativní.

A není to ojedinělý případ. Stejný developer podle dopisu adresovaného vedení města pokračuje i v při přípravě projektu Bulvár Hradecká. Ten počítá s masivní zá-

stavbou v zeleném pásu nedaleko Polabin tedy v lokalitě, kde současný územní plán žádnou takovou výstavbu nepovoluje. Pokud bude současně vedení města stejně vstřícné, tak existuje riziko, že by mohla radniční koalice prohlašovat změnu územního plánu, aby mohl být i tento projekt realizován.

Tím by došlo k zastavění cenné zelené plochy, která funguje jako přirozená bariéra mezi centrem města a sídlištěm a tvoří „zelené plíce“ Pardubic.

Pokud město nebude mít jasná pravidla ať už pro parkování, nebo pro ochranu zelených ploch budou podobné projekty přibývat. A Pardubice se mohou rychle stát městem, kde zájmy developerů vítězí nad zájmy obyvatel.

Je čas, aby vedení města nastavilo férové a závazné podmínky, které budou chránit kvalitu života ve městě. Jinak budeme jen přihlížet, jak se naše ulice ucpávají auty a zelené plochy mizí pod betonem.

Vít Ulrych, zastupitel města (KDU - ČSL)

Radní změny nechtějí

V listopadu 2023 zasahovala na Magistrátu města Policie ČR v souvislosti s podezřením na systémovou manipulaci veřejných zakázek. Jak už bývá zvykem, po takovém průšvihy se přijímají opatření, aby se omezila možnost opakování takových nepřijemností. Nejinak tomu bylo i v Pardubicích. Radniční koalice přijala v Radě města 11. prosince 2023 materiál „Souhrn opatření k aktuálnímu dění“.

Některá opatření byla splněna, některá jen z části. Ale některá dosud

vůbec ne, i když už dávno uplynuly stanovené termíny. Dva z těchto restů se týkaly komplexního posouzení stávajícího organizačního členění Magistrátu města Pardubic, a to s ohledem na účelnost, efektivitu a hospodárnost. Vyústění posouzení mělo vést k návrhu na organizační změny ve fungování magistrátu. Město si nechalo zpracovat velmi zajímavou analýzu od pardubické Univerzity týkající se nejen činnosti magistrátu, ale i městských obvodů. S analýzou i s jejími závěry se seznámili nejen radní, ale na semináři i zastupitelé. Je to skoro rok.

Výsledkem je nula. Rada města na konci srpna v tichosti projednala zrušení těchto usnesení. A zdůvodnění? Je velmi pofiderní. Jak se říká v důvodové zprávě, po několika jednáních a seminářích nebyla nalezena shoda na tom, jak by se mělo dle zpracované analýzy postupovat dále. A druhý důvod? To zní: vzhledem k tomu, že pan primátor do dnešního dne neobdržel návrhy všech klubů, považujeme plnění tohoto usnesení za nemožné. Minimálně klub ODS předal v termínu vedení města velmi pregnantně zpracované návrhy, ale to asi nestačilo.

Závěr? Stávající koalice žádné změny nechce, byť určitě optimalizace činnosti jak magistrátu, tak hlavně obvodů je třeba. Ale než si pálit prsty, vést jednání s lidmi, kterých by se racionalizace činnosti dotkla, tak raději řekneme, že změny nechceme, vše ve městě je OK.

**Karel Haas a Petr Klimpl
zastupitelé města (ODS)**

Pardubičtí studenti v Turecku

Ester Zajíčková (první zprava) a Jakub Beneš (druhý zprava) se svými tureckými kolegy ze studentského parlamentu v Canakkale.

Při příležitosti 62. ročníku mezinárodního festivalu Troya se v první

polovině srpna zúčastnili zahraniční služební cesty do tureckého Canakkale zástupci studentského parlamentu města Pardubic Ester Zajíčková a Jakub Beneš. Canakkale, které je partnerským městem Pardubic, se nachází na pobřeží průlivu Dardanely. Součástí správního obvodu města je i antická Trója a poloostrov Gallipoli.

Pardubičtí středoškoláci Ester a Jakub, kteří právě nastoupili do maturitního ročníku, měli možnost zapojit se do jednání nejen se zástupci hostitelského města Canakkale, včetně tamního primátora. Čile komunikovali

i se zástupci dalších partnerských měst Osnabrück z Německa a Tapolca z Maďarska. „Oba jsou výborně jazykově vybaveni, plynne se domluví anglicky i německy. Zajímají se o veřejné dění, byla radost s nimi spolupracovat,“ pochválil oba studenty tajemník pardubického magistrátu Michal Zitko, s nímž Ester a Jakub odcestovali do Turecka jakožto oficiální zástupci města Pardubic.

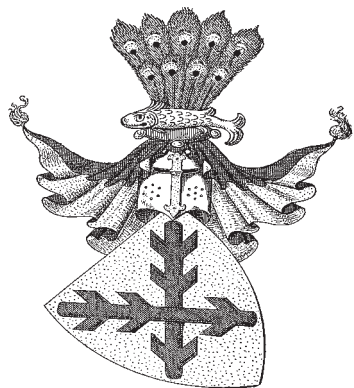
Kromě jiných zkušeností pardubičtí zástupci zažili v Turecku na vlastní kůži i zemětřesení, a to v antickém amfiteátru bájné Tróje během slavnostního

zahájení festivalu. „Kamenné bloky, na kterých jsme seděli, se pod námi zavlínily a zachvěly. Trvalo to jen krátkou chvíli,“ uvedl k nevšednímu zážitku tajemník magistrátu Zitko.

Podle něj zanechali Ester a Jakub v Turecku skvělý dojem. Zájem o budoucí spolupráci na úrovni studentských parlamentů projevíli kromě tureckých partnerů i zástupci z Osnabrücku a Tapolcy. Na základě jednání s pardubickými vyslanci univerzita v Canakkale již oslovila pardubickou univerzitu s návrhem na vzájemnou spolupráci v oblasti kulturně-historických studií.

Toulky historií Pardubic

... ptáme se pardubického historika Františka Šebka

Předpokládaná podoba erbu Jana Hlaváče z Mitrova (reprodukce v archivu autora)

Zašel jsem si jednou o prázdninách do své hospůdky „na dvě“ a přišel tam ke mně jeden z hostů a ptal se, jestli nevím, po kterém Hlaváčovi se jmenuje v Pardubicích jedna poměrně dlouhá a rušná komunikace a co že to byl ten Hlaváč zač. Briskně jsem mu opáčil, že to bylo pěkné kvítko, ale poté mi došlo, že jsem to možná přehnal (ale jen trošku). Hlavně jsem si uvědomil, že by to mohlo zajímat víc lidí. A tak se zrodily dnešní Toulky.

Hlaváčovu ulici dnes představuje jeden úsek frekventované průjezdní komunikace tzv. „rychlodráhy“ vedoucí z centra města směrem na sídliště Dubinu a dále na Sezemice a Holice. Je to úsek od světelné křižovatky na Palackého třídě až ke světelné křižovatce s odbočením do Anenské ulice. Pokračování rychlodráhy potom dál až k další světelné křižovatce s Dašickou je už ulicí Kpt. Jaroše. Původně nebyla Hlaváčova ulice tak dlouhá, ale hlavně se tu dost zásadně změnila celková situace.

Zpočátku se jednalo o nevelkou cestu vedoucí podél železniční tratě až k ústí Anenské ulice, kde byl u kapličky sv. Anny železniční přejezd se závorami (odtud vedla cesta ke hřbitovům). Budoucí Hlaváčova ulice, zatím cesta podél tratě, začínala

u železničního přejezdu, který se nacházel kousek od tehdejšího nádraží (přestavěno bylo roku 1908). Dnes tam místo přejezdu najdeme robustní podjezd, kterým vede třída 17. listopadu a začíná ve směru na Chrudim třída Jana Palacha. Podjezd byl vybudován, respektive dokončen na začátku druhé světové války. U původního železničního přejezdu se závorami se totiž dělávaly velké zácpy, protože za tratí bylo několik továren a v době před začátkem a po skončení pracovní doby to prý bývalo dramatické.

Cesta podél tratí směrem k Anenské ulici začínala tedy právě tady. Ústila sem také Svatojánská ulice (dnes ulice Bratraců Veverkových), o kousek dále Sladkovského ulice a u ní byl další železniční přejezd se závorami. Za tratí ještě kolem roku 1900 pokračovala jen stará polní cesta jdoucí za Franckovou továrnou (založena 1897) a směřující ke Spravedlnosti (původně šibenice) a napojující se tam na silnici do Chrudimě. Když se v těchto místech rozvíjela po roce 1900 zástavba, vznikla za tratí proti Sladkovského ulici ještě do první světové války Rokycanova ulice.

Největší proměny sledovaného zde místa ale nastaly po druhé světové válce. Roku 1944 město postihly 3 nálety anglo-amerického letectva v rámci tzv. letecké „války o benzín.“ Hlavní cíle představovala rafinerie minerálních olejů (dnes Paramo), letiště a nádraží. Bomby padaly přirozeně i kolem. Rafinerie byla rozbitá, silně poškozeno nádraží, zcela zničený zůstal cukrovar (stával zhruba mezi dnešní rychlodráhou až někde k dnešnímu nádraží) a zničena nebo poškozena byla řada objektů kolem. Po válce proto nová výstavba původní Hlaváčovu ulici výrazně změnila.

U cesty podél železnice od přejezdu u nádraží směrem na východ se od začátku 20. stol. objevovaly první objekty. To vedlo roku 1904 k rozhodnutí pojmenovat tuto část města Hlaváčovou ulicí. Rozhodlo to obecní zastupitelstvo v rámci návrhu na pojmenování několika dalších míst. Předkládal jej zdejší Musejní spolek, který tenkrát

ve městě představoval vrcholnou autoritu ve věci památek a historické tradice. V návrzích na nová pojmenování různých částí města se tehdy častěji objevovala jména bývalých a nějak zasluhujících pánů města. Pro pojmenování zde probírané cesty ulici vybrali navrhovatelé jméno jednoho z nich, Jana Hlaváče z Ronova a Mitrova.

Jan Hlaváč z Ronova a Mitrova patřil k rodové větvi Ronovců, kteří měli ve znaku dvě černé zkřížené ostrve na zlatém štítu. Jako páni z Přibyslavi a Ronova se psali podle hradu Ronovu n. S., který ale bezprostředním předkům Jana Hlaváče už nepatřil. Janův otec držel na Českomoravské vysočině na Žďársku Dolní Rožínku, Zvole, Bobrovou a některé drobné majetkové podíly v okolí. O dědictví se Jan musel dělit se třemi bratry a postarat se o věno dvou sester. Vyrostl v posledním desetiletí 14. a na začátku 15. stol. za časů drobné války lapkovských družin na česko-moravsko-rakouském pomezí, a především za urputných ozbrojených střetů stoupenců znesvářených moravských Lucemburků, jichž se Jan také účastnil. Roku 1407 mu moravský markrabě Jošt daroval za věrné služby nedaleký hrad Mitrov s městečkem Strážek a třemi vesnicemi v okolí. Přestože hrad Mitrov roku 1415 Jan prodal Vilémovi z Pernštejna (byl to dědeček Viléma známého z historie Pardubic), predikát „z Mitrova“ užíval příležitostně dál. Někdy v té době se dostal do nějakých majetkových sporů s pány z Kunštátu a Poděbrad. O co se přesně jednalo, nevíme, ale několikrát, ještě roku 1418 je zřejmě neúspěšně žaloval u moravského zemského soudu.

V počátcích husitských bouří patřil Jan Hlaváč k věrným moravským stoupencům krále Zikmunda Lucemburského. Jeho bratr Adam se dokonce jako Zikmundův dvořan účastnil kostnického koncilu (1415), byl přítomen odsouzení M. Jana Husa a působil poté jako rozhodný odpůrce husitů (*1420). Jan Hlaváč se někdy po roce 1421 (nevíme za jakých okolností) přidal k husitům a k jejich víře. V červenci 1427 jej dochované

prameny uvádějí mezi několika moravskými pány, kteří vyslyšeli výzvu českých předáků husitských stran, aby se svými ozbrojenci pomohli při obraně Čech před připravovaným útokem vojsk IV. křížové výpravy. Ta posléze dopadla neslavně po bitvě u Tachova (4. 8. 1427) a po útěku křížáků ze země.

Jan Hlaváč se po Tachovu na Moravu nevrátil, ale zůstal v Čechách, kde se před ním objevila jiná lákavá příležitost. Dne 1. ledna 1427 totiž v Pardubicích zemřel jejich tehdejší majitel Viktorin Boček z Kunštátu a Poděbrad, jeden z významných představitelů husitských Čech. Zanechal po sobě sotva sedmiletého chlapce Jiříka, pozdějšího českého krále. Jiříkovi poručníci zřejmě nedokázali poměrně rozsáhlé sirotkovo dědictví v celistvosti udržet. Záhy z něho zřejmě odpadly Pardubice, kterých se pravděpodobně chopil Jan Hlaváč z Mitrova, aby si vynahradil nějakou újmu, kterou měl z dřívějších soudních sporů s pány z Poděbrad. Svědčila by o tom listina z roku 1430, kterou se měly ukončit všechny dřívější „nechuti, nelibosti, kyselosti...mezi námi vzniklé a vzrostlé...“ a kterou s Janem Hlaváčem smluvil Jiříkův poručník Heralt z Kunštátu a Lišnice. Kdy k uzurpaci Pardubic došlo, nevíme přesně. V jiné listině z poloviny roku 1429 vystupuje Jan Hlaváč mezi okolními zemany nejen jako pán Pardubic, ale i jako osoba všeobecně známá a vážená. K úchvatu tedy muselo dojít ne-li ještě konce roku 1427, nejpozději v průběhu roku 1428.

O působení Jana Hlaváče na Pardubicích se jinak nedovídáme z pramenů už vůbec nic. Sídliť tu ještě koncem roku 1433, ale někdy mezi tímto datem a rokem 1436 Pardubice prodal Diviši Bořkovi z Miletínka. To byla významná osobnost husitských Čech. Diviš přenechal vládu nad Pardubicemi svému bratrovi Vaňkovi z Miletínka.

To je tedy příběh Hlaváče, nositele názvu jedné pardubické ulice. A také historie jednoho držitele Pardubic za husitských válek.

František Šebek

Radniční zpravodaj - periodický tisk územního samosprávného celku Statutárního města Pardubice se sídlem úřadu Magistrát města, Pernštýnské nám. 1, 530 21 Pardubice, IČO 274046, a VLTAVA LABE MEDIA a.s., region východní Čechy, Kladská 17, 500 03 Hradec Králové, IČ 01440578. Evidenční číslo MK ČR E 11512.

Redakce: Alexandra Tušlová, Ivana Dolanová. Fotografie: Tomáš Kubelka, Michal Komárek, archivy autorů článků. Adresa: Radniční zpravodaj, Magistrát města Pardubice, Pernštýnské náměstí 1, 530 21 Pardubice. Elektronická adresa: alexandra.tuslova@mmp.cz, tel. 466 859 407. Internet: www.pardubice.eu.

V Pardubicích 1. září 2025. Výtisk doručila Česká distribuční a.s. Redakce si vyhrazuje právo redigovat jednotlivé příspěvky, resp. vybírat z obdržených materiálů. Otiskované nebudou anonymní příspěvky, ani texty obsahující urážlivé, vulgární, rasistické nebo jinak hanlivé výrazy. Texty v Diskuzním fóru obsahují osobní názory a postoje jejich autorů. Uzávěrka RZ 10 / 2025: 18. září 2025.

